

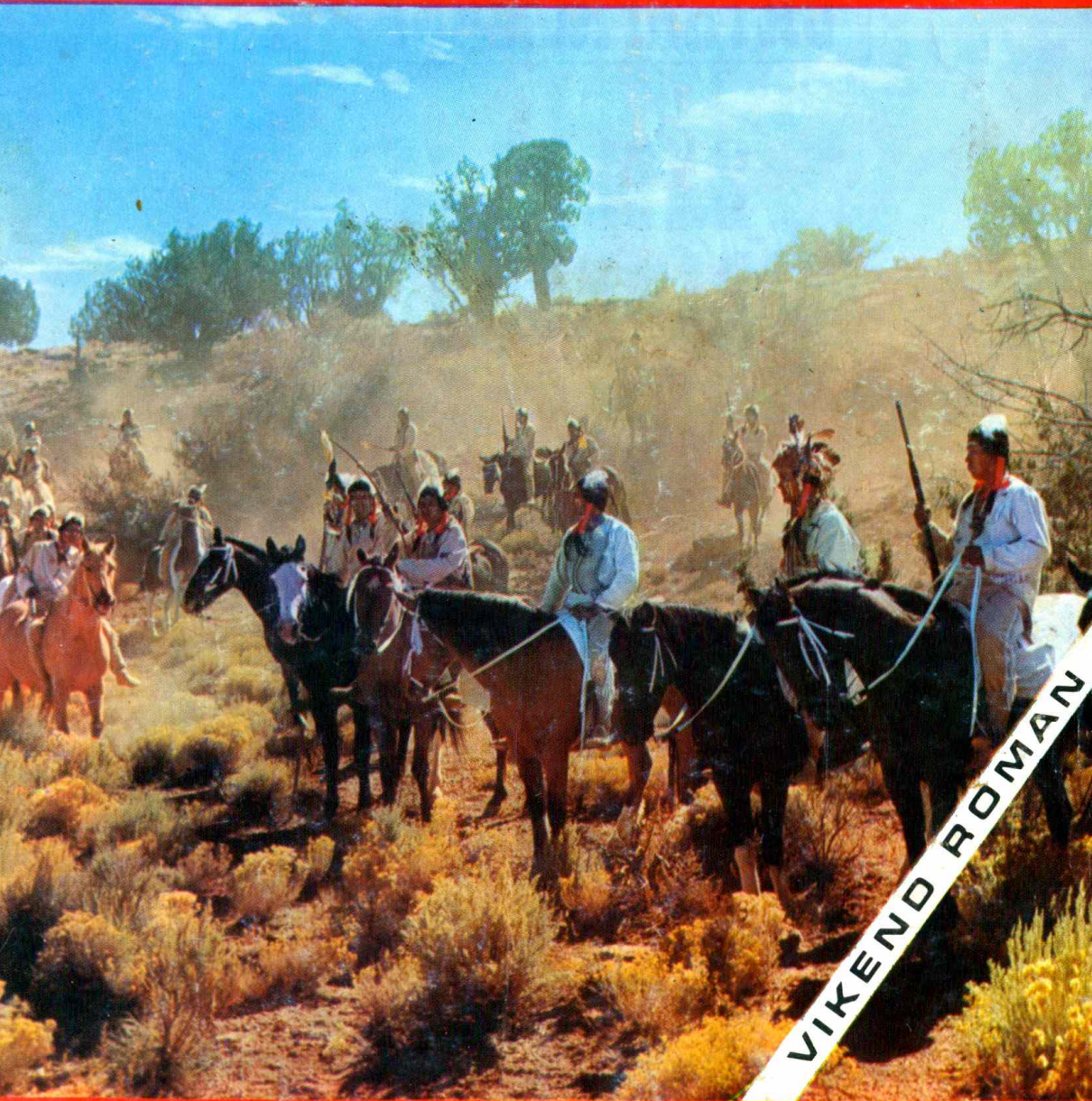

VAJAT ERP

BOOK HOLIDAY

BROJ:27

CENA 1 D.

USPAVANI PAKAO

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

159

ZASEDA U RINKONU

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**USPAVANI
PAKAO**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

DIE SCHLAFENDE HÖLLE'

Copyright 1968 by, Martin Kelter Verlag

Krdo je išlo preko severa. Ogroman oblak prašine obavio je dugu povorku stoke i jahača. Dugonoga goveda mukala su i rikala, grabeći prema vodi, koju su nanjušila još sa rastojanja od nekoliko milja.

Nekako na kraju kolone jahao je plećat mladić. Mogao je imati dvadesetak godina. I on i životinje bili su pokriveni debelim slojem prašine. Iznad marame, koju je nosio da zaštiti lice, gledala su dva svetla, žuta oka. Svetlo plava, bujna kosa izvirivala je ispod sivog stetsona. Nosio je crvenu košulju, kožni kaput i teksaške čizme visokih sara sa mamuzama. Na obe strane širokog opasača nalazile su se futrole sa dva teška kolta.

Oštro je motrio preko životinjskih leđa prema severu.

Nekoliko jardi dalje, istočno, jahao je stari gonič kratko ošišane sede kose, mršavog lica i malih, živih zelenih očiju. Izbleđeli šešir navukao je nisko na čelo, gotovo do same marame, koja mu je štitila lice.

Priterao je svog dugonogog konja do mladićevog.

— Hej, Džab, kako izgleda?

Mladić se ukoči. Stari gonič ga je prenuo iz dubokog razmišljanja. Džab Trask i ne pogleda starog, nego upita nestrpljivo:

— Koliko je još udaljen?

— Sedamnaest milja — odgovori stari gonič samouvereno, kao da je put bio obeležen. Džim Sandi je znao stari Santa Fe put kao svoj džep. Nebrojeno puta prevalio je do sada ovu prašnjavu, paklenu trasu.

Sandi i ostali momci razrogačenih očiju su gledali kada se ovaj mladi čovek, Džab Trask, dole kod Pekosa, javio da bude gonič.

Gil Bradli, vođa goniča, krupan momak, lica tvrdog i kao isklesanog od kamena, upita momka:

— Tako, dakle, Džab, hoćeš da kreneš sa velikim krdom?

Poznavao je momka. Stariji Džabov brat — Kon je prethodne godine krenuo kao gonič na sličan put i nije se više vratio.

— Zašto hoćeš da ideš sa nama? — insistirao je vođa.

— Hoću da idem. — Mladić više od toga nije rekao. Ipak, Gil ga je primio.

Džab je svoj posao obavljao savršeno. Bio je dobar gonič, i vođa

Bradli je svoje prvobitne sumnje, da mu se mladić iz drugih razloga približio, brzo odagnao. Džab je bio odličan gonič, ali vraški ćutljiv drug.

Niko nije mogao da se seti da je bar jednom on bio taj koji je započeo neki razgovor.

— Sedamnaest milja — ponovio je ćutljivi mladić lagano.

— Da — uzvрати stari kauboj. — Onda ćemo biti na Arkanzasu.

Mladić žustro okrete glavu:

— Na Arkanzasu — i u Dodžu?

Stari podiže obrve, tako da se više nisu videle ispod oboda šešira.

— Da, i u Dodž Sitiju, Džab.

Sandi obode konja i pojuri da vrati nekoliko goveda, koja su se odvojila od krda. Vraćajući stoku, koja je, s vremena na vreme, svojim bekstvom prekidala monotoniju puta, stari Sandi je razmišljao o Džabu. On je čak upozorio vođu Bradlija.

— Ostavi momka gde je, Gil. Ja znam šta je razlog zbog koga hoće da nam se približi.

No, Bradliju su bili neophodni dobri goniči.

Džim Sandi je razmišljao dalje. Razmišljao je o slučaju Džabovog starijeg brata Kona. Kon je bio divlji momak. Visok, plećat i jak kao medved. Mogao je da radi za dvojicu, a da jede i za trojicu. Devojke u naseljima, gde su svraćali, interesovale su ga više nego što se to dopadalo vođi goniča. Nije se retko dešavalo da Kon Trask stigne grupu sa pola dana zakašnjenja.

Da li je doista bio divlji momak? Stari gonič se sećao veoma dobro da se često tukao pa i puškarao.

Onda su jednog sivog, kišovitog dana stigli u Dodž. Sandi se sećao toga kao da je juče bilo. Šta se,

pošto su stigli u grad, dogodilo, kao da je izvetrilo iz njegove glave. Samo je kraj ostao u sećanju: mrtav čovek na zemlji. Ispružen u prašini glavne ulice, lica okrenutog prema sumornom nebu.

—o—

Džim Sandi se vratio do krda. Ne okrećući glavu, krišom je, ispod oka, posmatrao Džaba. Mladić je tupo piljio pred sebe.

Još „sedamnaest milja!“ dobovalo mu je u glavi. „Sedamnaest milja i onda će biti u Dodžu.

U gradu gde je on bio. Ubica! Ubica, čije je ime svako u država znan.

Vajat Erp. Od njegovog metka je Kon pao. Čuveni i istovremeno toliko proklinjan „Bantlajn“ specijal je Džabovog brata sručio u prašinu.

Kada je Gil Bradli doneo vest na malu Trask farmu, majka nije preživela gubitak. Kon je bio njen ljubimac. Otac je nastradao još u ratu. Od rata se nesrećna žena probijala sama sa dva sina — Džabom i Konom. Vodila je farmu sama i ceo život joj se sastojao od rada, napora i odricanja.

Posle sinovljeve pogibije, zauvek je našla mir ispod humke iza ambara.

To su bile stvari koje su mladog Džaba načinile ćutljivim, povučenim u sebe i ogorčenim.

Nestao je. Danima ga nije bilo. Kada se vratio, kao da je ostario za nekoliko godina. Nije mogao da zaboravi smrt majke i brata.

U njegovom primitivnom mozgu uvrežila se ideja da mora oboje da osveti. Kona u svakom slučaju.

To su bile njegove namere, koje su ga i dovele na težak put, pun napora, prašine i opasnosti. Taj put na sever za njega je značio ni manje ni više nego mogućnost da ustreli maršala Vajata Erpa.

Užasna namera. Stari gonič Džim Sandi je slutio šta mladić smeru. Zbog toga je odlučio da budno pazi na njega.

-0-

Milju po milju, približavala se duga povorka reci Arkanzas. Kada je poslednja uzvišica ostala za njima, podiže vođa goniča, koji je izjahao napred, desnu ruku.

Kauboji su se razleteli na sve strane. Konačno su uspeli, uskovitlavši ogroman oblak prašine, da zaustave krdo. Džab, koji je jahao negde na kraju povorke, obode konja i potera ga napred. Još sa uzvišice poslednjeg proplanka pukao je širok vidik na dolinu Arkanzasa. Preko, na drugoj obali, nalazio se grad.

Mladić je užarena pogleda posmatrao krovove kuća koji su se nizarali. Mnogo kuća, nekoliko stotina. Široka glavna ulica i osam poprečnih. Sa južne strane grada, koji još nije bio tako nastanjen, bio je put ka reci. Kod ustave, široki drveni most vodio je na drugu stranu reke.

Dakle, to je bio čuveni Dodž Siti.

Sandi potera svog konja uz Džabovog. Zabrinuto ga je posmatrao.

— Lep grad, zar ne? — upitao je stari blago.

Džab procedi ne dižući pogled:

— Da, lep grad.

— Lep grad!

On, kauboj Džab Trask, poslaće mladića svog brata upravo tamo kuda

je i on poslao Kona. U prašinu glavne ulice.

Sandi je pokušavao da mladiću odagna mračne misli.

— Tamo ima mnogo saluna, dečko. Začudićeš se. Dansing sale, barovi, kockarnice, kao nigde na svetu. Vraški grad, taj Dodž. Hal Havala tvrdi da su tamo najlepše devojke zapada. Mislim da je u pravu.

Stari značajno pucnu jezikom pa nastavi:

— Kada se samo setim riđokosa Mabel! Bila je to vraška cura!

Stari je pričao i pričao, ali mladi Teksasjanin je samo odsutno piljio preko reke. Sandijeva priča ga nije ni najmanje interesovala. U njegovoj glavi rojile su se druge misli. Sve su bile usredsređene na jednog čoveka, na jedan preveliki revolver na levoj strani bedara i sjajnu zvezdu na levoj strani grudi.

Na celom zapadu nije bilo čoveka koji nije čuo za Vajata Erpa. Njegova slava već je prešla granice divljeg zapada. Za njega su znali svi u Sjedinjenim Državama. Borbe na ulicama Elsforta, Vičite i Dodža, bezbrojne priče o poteri za banditima u drugim državama, kao što su Kolorado, Nebraska, Utah, Arizona, Vajoming, Montana, a, svakako, i Teksas, stigle su i Džabu Trasku do ušiju.

Ali danas više nije hteo da se seća vremena, kada se i on, kao i ostali dečaci divio i inspirisao delima Vajata Erpa.

Isti taj čovek, čije je ime stotinama puta u dečaćkim igrama prevaleo preko usana, postao je ubica njegovog brata. Taj čovek ga je povukao na ovaj put.

Kao dvanaestogodišnji dečak žarko je želeo da jednom vidi Vajata Erpa. Čak je i planirao da jednom zbog toga odjaše u Kanzas i potraži kralja svih šerifa.

No, sve se drugačije odvijalo. Teksašanin Džab Trask nalazio se na putu za Dodž. Dole, pred njegovim očima, ležao je grad. Isti prokleti grad, kakvih je stotine do sada video, samo veći i bučniji. Na ulicama je bilo izuzetno živo. Sa istoka se, uz klopavanje i grmljavinu kotrljao voz, obavijen crnim dimom koji se vukao kao zmija za njim. Škripanje kočnica čulo se čak do reke, do goniča.

U to Gil Bradli dade znak. Kratak, poslednji odmor bio je okončan. Vođa je poveo krdo preko reke.

Još pre nego što su stigli do prvih kuća, osetilo se prisustvo maršala Vajata Erpa.

Levo, na putu, bila je pričvršćena velika tabla:

**NOŠENJE VATRENOG ORUŽJA
STROGO ZABRANJENO!**

Vajat Erp, maršal.

Dakle, nošenje vatrenog oružja u gradu bilo je zabranjeno? Razrogačenih očiju piljio je Džab u tablu. Nesvesno je zaustavio konja. Šta taj maršal uobražava? Kako se usuđuje da slobodnim građanima nešto zabranjuje? Džabov pogled ostao je prikovan za omraženo ime. Prvi put ga je video napisanog: Vajat Erp.

— Džab!

Poziv trže mladog kauboa iz mračnih misli.

Kada se okrenuo, spazio je oštro lice vođe goniča Gila Bradlija. Stajao je iza mladića, gotovo na sredinu ulice. Goveda su se ričući tikala oko njega.

— Ne dopada ti se ta tabla?

Džab sleže ramenima. No, ništa nije odgovorio.

Bradli je bio surov momak. Ali je bio temeljan, savestan. Smatrao je sada svojom dužnošću, da porazgovara malo s mladićem.

— Tabla je dobra, Džab. Vredi zlata. Da ne visi ovde, bilo bi u gradu i okolini više mrtvih kauboja, nego što bi se na groblju But Hil moglo da smesti.

Džabovo lice bilo je namršteno.

Bredli je i dalje govorio, ali nije bio čovek koji je umeo mudro da govori. Bilo mu je očigledno teško da momku kaže šta je hteo.

— Prvo ćemo napojiti stoku, a onda je smestiti preko u korale.

Onda pokretom ruke pokaza na vrh sedla. Tek tada je Džab primećio opasače, koje je vođa okačio o sedlo. Bili su to opasači svih goniča. Džab je odmah poznao stari Sandijev kolt. Bradli lagano potera konja i priđe Džabu. Ispružio je desnu ruku. Mladić ga je gledao ne shvatajući. Onda iznenada obori glavu i uvuče je u ramena. Iz pogleda mu je izbijao prkos. U tom trenutku je Gilu Bradliju puklo pred očima. Sve mu je bilo jasno. Znao je sada da je stari Sandi bio u pravu kada je rekao da ga ne povedu. Znao je zbog čega je mladić hteo na put.

— Daj mi svoj revolver, Džab.

Lice mladog kauboja bilo je ukočeno i odbojno. Tek posle nekoliko trenutaka je procedio:

— Ne, mister Bradli.

Džab se uplašio sopstvenih reči. Zatim je oborio glavu pod ostrim pogledom vođe goniča. Laganim, mehaničkim pokretima otkopčao je opasač i pružio ga Bradliju.

Vođa ga bez reči prihvati i okači ga kraj ostalih, podiže uzde i potera konja.

Džab je gledao za njim, užarena pogleda. U glavi mu je dobovalo i tutnjalo.

Sve ovo nije mogao da shvati. Upravo je prevaleo ovaj prokleti put od Pekosa do tuda, gutao prašinu više od dve hiljade goveda, a sada...

Momak obrisa suve usne, skide šešir i prođe prstima kroz bujnu plavu kosu.

Dakle, tako stvari stoje! Ruke mu lagano kliznuše niz telo i ostadoše tako, gde su trenutak ranije ležali koltovi.

Stegao je pesnice. Do ušiju mu je dopro Sandijev blagi glas:

— Hajdemo, Džab, idemo dalje. Ne možemo goveda duže ostaviti na reci.

Nije bio ni malo lak posao saterati životinje, naviknute na slobodu, ponovo u korale. Kauboji, koji su u svom zavičaju bili navikli da pri ovom poslu koriste revolvere i da pucnjevima u vazduh sateraju stoku u korale, sada su se prilično namučili. Zviždanje goničkih bičeva mešalo se sa ostrim povicima.

Kada se dan približio kraju, posao je obavljen. Posao koji je zahtevao više snage, nerava i jahačke veštine, nego što se to danas i može pretpostaviti.

Džab je brisao rukavom očnojenu, prašnjavo čelo.

Primetio je čoveka koji je radio blizu njega. Bio je veoma visok, imao plave oči, crno kožno odelo, crni stetson i crvenu košulju. Jahao je ridana.

Džab ga nije poznavao. Nije pripadao momčadi. Da je neko mladom Teksašaninu rekao ko je taj čovek,

sigurno bi se okamenio. Kada je i poslednje grlo uterano u ogradu, gde je Džab radio, visoki čovek završi vratnice. Za trenutak pogled mu se zaustavio na mladom Džabu. Klimnuo mu je glavom, okrenuo ridana i uputio se prema vođi goniča Bradliju. Neko vreme je razgovarao s njim, a onda odjahao prema glavnoj ulici.

Džab izvuče iz džepa maramicu i obrisa znoj s lica.

Na gornjoj prečki susednog korala sedeo je mladić od nekih dvadeset pet godina i odsutno pijlio u tela životinja.

Možda Džab na njega ne bi ni obratio pažnju, da nije primetio na njegovim grudima nešto svetlucavo. Bila je to petokraka zvezda. Mladom Teksašaninu se osušiše usta. Čovek je imao na grudima šerifsku, odnosno maršalsku zvezdu. Značku koju je Džab dobro poznavao. Nju je nosio Vajat Erp.

Džab lagano kliznu iz sedla i nasloni se na telo konja. Gledao je netremice čoveka sa zvezdom.

Ovaj lagano okrete glavu. Sveže, mladalačko lice, sa svetlim očima. Džab proguta pljuvačku.

Zar je ovo Vajat Erp? Taj žuto-kljunac?

Čovek izvuče duvankesu iz džepa i zavi cigaretu, pa počne da puši.

Pošto je neko vreme pušio, otplju- nu. Tada primeti kaubojev ukočen pogled.

— Hej, burazeru, jesi li loše do- ručkovao?

Mladić oseti kako ga bes obuzima. Isturio je prkosno donju usnu i huku- nuo.

Zvezdonosac kliznu s prečke i priđe mladiću.

— Jesi li prvi put ovde?

Džabove oči se suziše' kao dva proreza.

— Da — samo je procedio kroz zube.

— Aha — čovek sa zvezdom pruži ruku. — Ja sam Ham Bel.

Džab pogleda pruženu ruku, podiže zatim pogled prema licu čuvara zakona i najzad ga prikova za zvezdu.

Onda se okrete naglo, vinu u sedlo i odjaha do ostalih.

Čovek sa zvezdom je stavio ruke na leđa, odmahnuo glavom i nasmejao se. Uzeo je zatim sakupljene opasače goniča i krenuo ka glavnoj ulici.

-o-

Bradli je upravo odabirao ljude, koji će preko noći čuvati stražu kod goveda.

Džab preblede kada je saznao da je određen za stražara.

Stari gonič Sandi se upravo spremao da uzjaše konja. Osećao je mladićev pogled na sebi. No, nije znao šta mladić smjera i šta se u njegovoj glavi kuva. Stari je već metnuo nogu u uzengiju, kada mu pogled pade na Kida Farhida, goniča koji je takođe određen za stražu.

Farhid je bio naslonjen na ogradu, šesira zabačenog na potiljak.

Sandi izvuče nogu iz mamuze i pođe prema njemu.

— Hej, Kid.

Kauboj je progundao:

— Ostavi me na miru, stara sovo!
— Stari se cerio.

— Mogu da zamislim, da ti je grlo suvo, Kid. A viski u Alison baru nije loše. Kod Calka Besona večeras igraju tri Parižanke. Lik Šort je upravo bio ovde i to nam ispričao.

Farhid izvuče ruke iz džepova i povika:

— Zaveži, Džim, inače ću ti ja zatvoriti usta!

Sandi se smeškao.

— Zašto se toliko žestiš? Ja nisam žedan, niti željan pariskih igračica.

— Trljao je bradu i gledao prema govedima.

— Meni je potpuno svejedno hoću li danas ili sutra u grad.

Farhidovo lice se izmenu u trenu. Pogledom, iz koga je izbijala nada, posmatrao je starog goniča, izvukao srebrnjak iz džepa i turio ga Sandiju pod nos.

— Nećeš valjda da kažeš da bi se menjao sa mnom?

Stari je grickao drvce. Zatim se okrete i pođe prema Džabu. Ovaj ga pogleda.

— I ja sam danas na straži kod stoke.

— Da, pa šta? — promrsi mladić. Onda se zagleda u daljinu, u pravcu gde se nalazila glavna ulica.

Tako je to bilo.

Prešao je stotine milja, gutao prašinu, žedneo, često gladovao, znojio se danju, a noću smrzavao.

Sve radi toga da dođe u Dodž Siti. Sada je bio ovde i nije mogao dalje. Glavna ulica mu je bila bez malo na dohvat ruke. Bar do bara, tako su momci pričali. Na tremovima, pri prijatnom večernjem suncu, sedeli su ljudi u naslonjačama od pruća i stolicama.

Stari gonič je čitave večeri bio u Džabovoj blizini. Čak i Bradli, koji je sam ostao prve noći na straži, nije ispuštao iz vida mladog Teksašanina.

Bila je vedra, zvezdana noć. Za Džaba Traska je bila neprijatna i mučna. Sedeo je, kao ranije čovek sa zvezdom, na gornjoj prečki i gledao u crna leđa sabijenih goveda.

Sa Arkanzasa je pirio hladan vetar i donosio do korala miris vode.

Život u glavnoj ulici utišao se tek u praskozorje. Do tada je žagor dopirao iz krčmi. Muški glasovi, ženski smeh i muzika.

Tek oko tri sata se utišalo. Džab kliznu s grede da ispravi umorne zglobove. Lagano se udaljavao od grede prema ulici. Gledao je netremice prema centru grada. Samo nekoliko prozora bilo je još osvetljeno. Svetlost je dopirala do ulice.

„Dodž Siti!” sinu mladiću kroz glavu. Tamo napred negde mora da je njegova kancelarija. Možda sada sedi i čisti svoje ubitačno oružje.

Široke grudi mladog Teksašanina su se nadimale. Uzdah mu se ote sa usana.

Kada su i poslednja svetla bila ugašena, odlepi se napred iz mraka, iz senke jednog trema, nečija prilika.

Čovek stupi na ulicu. Išao je lagano prema istočnom izlazu iz grada. Džab ga je posmatrao. Čovek mora da ga je primetio, ali je išao i dalje prema njemu. Mladi kauboj oseti iznenada mučninu u stomaku.

Čovek je sada izišao na videlo i dolazio bliže. Džab vide da je visok, veoma širokih ramena. Kada ga je

delilo samo deset jardi od Teksašanina, ovaj nesvesno izvuče ruke iz džepova i pođe prema mestu gde su mu stajali revolveri.

Čovek se približavao. Stao je tek pet jardi ispred mladog goniča. Tada ga je Džab prepoznao. Bio je to čovek u crnom kožnom odelu, koji je pomagao u koralu. Džab ga pogleda u lice. Oči visokog čoveka su svetlucale.

— Sve u redu? — upita čovek. Glas mu je bio neobičan, muževan, s metalnim prizvukom. Mladi gonič odgovori muklo:

— Da.

Na to se čovek maši džepa i izvuče dve duge crne cigare. Pružio je jednu Džabu.

Mladić se posle čudio što ju je prihvatio.

Visok čovek zapali šibicu o nokat i ponudi goniču vatru.

Pušili su ćutke.

Visoki čovek u kožnom odelu upita posle izvesnog vremena:

— Čuvate krdo?

Džab potvrdi.

Opet je proteklo neko vreme. Najzad stranac reče:

— Noć će uskoro proći.

Čak i to, da je u ovoj noći prihvatio razgovor, Džab Trask kasnije nije mogao sebi da objasni.

— Mnogo prometa u gradu.

— Da.

— Jesu li danas pristigla i druga krda?

— Danas ne.

— Ali svi ti ljudi, koji su u gradu, nisu svi iz Dodža?

— Ne, to su goniči iz Oklahome. Njihova krda su preko, pola milje odavde, na Arkanzasu.

Džab upita oprezno:

— Gde je „Long Brenč” salun?

Čovek ispruži ruku i pokaza niz ulicu.

Džab je pratio pogledom pravac, koji je pokazivala ruka. Zatim upita:

— Gde je maršalska kancelarija?

— Sasvim blizu saluna.

Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što je mladić prevalio preko usana:

— Vajat Erp, je li on u gradu?

Čovek ga pogleda malo začuđeno, a onda uzvрати:

— Da, u gradu je.

Zatim dodirnu ivicu oboda i uputi se natrag ka glavnoj ulici.

Džab je neko vreme gledao zamišljeno za njim, a onda se vratio do koralu.

U devet sati je straža smenjena.

Feri Ganders, kuvar pripremio je obilan doručak za momke. Jaja sa slaninom, hleb i toplu, mirišljivu kafu.

Džab nije mnogo jeo. Prišao je šupi, obrisao čizme i lagano krenuo prema gradu. Kada se jednom osvrnuo, primetio je da ga Sandi sledi.

Mladić zastade i sačeka da ga stari stigne.

— Šta hoćeš? — upitao je muklo.

Sandi protrlja bradu:

— Hoću malo da pogledam grad.

— Mislio sam da ga poznaješ?

— Da, ali, znaš, kako je. Za godinu dana se koješta izmeni.

Džab nastavi put. Sandi ga je sledio na odstojanju od deset jardi.

Mladić je išao sredinom ulice. Stao je ispred „Long Brenč” saluna. Klizao je pogledom po drvenoj fasadi ovog, na daleko poznatog, lokala.

Znači, Kon je bio ovde. Mora da je ovde na duplu prečku vezao svog konja, a onda preko trema ušao u lokal.

Levo, pored saluna, nalazila se belo okrečena zgrada. Na tremu je stajala mlada, sedamnaestogodišnja devojka. Gledala je niz ulicu. U trenutku im se pogledi sretoše. Džab obori glavu.

Nebesa, to je bilo poslednje što bi mu sada trebalo! Dole, u Teksasu, na ranču, osim stare kuvarice nije bilo drugih žena. A u gradu je veoma retko boravio.

Pakao! Zbog čega nije mogao da izbije iz glave devojčin lik? Njen pogled. Stajala je i dalje i posmatrala ga. Zapazio je to, gledajući krišom, ispod oboda. Bila je lepa kao slika. Kosa joj je bila plameno riđa i padala u krupnim uvojcima po ramenima. Duga, svetlo plava haljina divno joj je pristajala.

Džab vide da je svoje male ruke spustila na ogradu. Otišao je dalje. Na sredini ulice stajao je mali pokriveni bunar, a na jednoj dasci stajala je zabrana nošenja oružja. — Vajatova zabrana.

Kada je krenuo u poprečnu ulicu, koja je sekla glavnu, Džab se još jednom okrete. Devojka je još uvek stajala i gledala ga. Mladić pocrvene do korena kose.

Sa zapada je nailazila dvokolica s krovom, u kojoj je sedeo stari, sedobradi čovek. Zaustavio je kočiju ispred „Long Brenč” saluna i vezao konja za prečku. Zatim je stupio u lokal.

Žene su stajale u grupama na drvenim pločnicima, držeći korpe u ruci i čavrljale, živo gestikulirajući.

Dva kauboja naišla su iz druge avenije i takođe zastali pred „Long Brenč” salonom.

Ispred berbernice sedela su dva veoma stara čoveka, sa šeširima duboko navučenim na oči. Izgledao je da spavaj.

Na drugoj strani ulice, ispred trema, sedela su dva mališana i kopala svojim ručicama rupe u zemlji.

Život u ovom velikom gradu gonilca je počeo.

Teksašanin Džab Trask išao je sredinom glavne ulice i tražio maršalsku kancelariju.

Kada se našao pred njom, pogledao je tvrdim, hladnim očima okno na kome je bila naslikana velika zvezda. Vrata su na gornjem delu bila izlepljena šarenim papirom. Daskе trema bile su čiste, a na dva stuba, s obe strane, visili su fenjeri.

Mladić je stajao dugo i gledao kuću, vrata, zvezdu.

Onda krenu napred. Na trenutak je sklopio oči. Činilo mu se da sanja. Gore, na tremu, odmah kod stepenica, stajala je devojka crvene kose.

Džab zastade kao ukopan. Ona je stajala mirno i gledala ga. Najradije bi se okrenuo i nastavio niz ulicu. Šta ima on s tom devojkom? Otišao bi da nije morao u kancelariju. Da li je baš morao?

Da, morao je! Zbog toga je prevalio ovaj pakleni put.

Dolari, koje mu je sinoć vođa dao, nisu ga žuljili u džepu. Nije kao ostali momci jurio, nemajući mira, dok svu zaradu ne preseli u džepove kafeđija i užasno nacističkih igračica.

Uostalom, Džab i nije video ni jednu od tih devojaka.

Mlada žena, gore na tremu, ne, ona sigurno nije igračica. U to nije bilo sumnje.

Nije bila nakindurena i lice joj je bilo gotovo kao u deteta.

„Moram u kancelariju”, dobovalo mu je u glavi. „Moram da pokušam da ga izvučem na ulicu”.

Treba da leži ovde u prašini, sa rupom u grudima, kao Kon!

Džab je užarena pogleda gledao uličnu prašinu.

Nije se usudio da podigne glavu, jer je osećao da ga devojka posmatra.

Okrenuo se i nastavio. Ukočenih koraka vukao se niz ulicu. Onda je ugledao But Hil. Nesvestan onog što čini, stupio je među humke groblja Dodž Sitija.

Stara, pogrbljena žena išla mu je u susret. Držala je sparušeni buket cveća u mršavoj ruci. Kada je ugledala mladića, umoran osmeh joj zaigra na usnama.

— Dobro jutro.

Džab nesigurno dodirnu obod šešira.

Žena zastade.

— Uvenu već posle jednog dana — rekla je više za sebe. Džab nastavi da korača među humkama.

Napred, između humki, pred spomenikom, neki čovek klečao je na zemlji. Bio je star i sed. Srebrnosa brada pokrivala mu je polovinu tamnopotutog lica.

Džab mu pride:

— ...

Stari je reagovao. Mladi gonič se okrenuo. Hodao je stazom između spomenika i najednom zastao kao paralisan.

Na ulazu u groblje stajala je devojka.

Džab je gledao, ne shvatajući. Prilazila mu je lagano. Nije se pomakao.

Kada je bila na pet koraka od nje, zastala je.

— Vi dolazite iz Teksasa?

Imala je topao, dubok glas, koji mu je prodirao do pod kožu.

— Da — odgovorio je žustro.

— Trask? — jednostavno je izgovorila.

Mladić odgovori:

— Da, ja se zovem Trask. Džab Trask.

Devojka obori pogled.

— Vi ste, znači, njegov brat?

To pitanje ošinu Džaba kao munja.

— Poznavali ste Kona, gospođice?

— Moje ime je Laura Higin.

Džab skide šešir. Bio je to bespomoćan, nevešt pokret.

— Vi ste ga poznavali?

Devojka potvrdi i pođe napred energičnim, sigurnim koracima.

Mladić je išao za njom. Odvela ga je preko groblja, do same ograde, prema istoku. Zastala je pred jednim, pomalo iskrivljenim i polustrulelim krstom. Ime Kon Trask bilo je ispisano neveštom rukom.

Džab je gledao u malu, kišom ispranu humku. Grlo mu je bilo suvo, a pogled staklast. Grčevito je stezao revere kaputa. Kao iz daljine dopre mu do svesti devojčin glas:

— Ja sam ga volela.

Džab se okrete i pogleda je smeteno:

— Ali... — promućao je.

— Šta: ali?

Tek sada, kada je sunce izgrejalo, zapazio je dve bore kraj njenih usana. Gorko se osmehivala.

Mladi gonič je upita:

— Vi stanujete u gradu?

— Ja radim u „Long Brenč” salunu.

Ove reči ga pogodiše kao udarac.

Iznenada je primetio da je našminkana. Doduše, veoma vešto i ne tako napadno, kao žene koje je viđao u salunima u Santa Fe, ali je bila našminkana.

Zbog pitanja, koje je spontano postavio, kasnije je zažalio.

— Zašto radite u lokalu?

Žena se resko nasmeja.

— Zašto? Zbog toga što moram da živim.

Pošli su natrag u grad. Laura je usput pričala:

— Potičem iz Kviñsija. Otac mi je bio kockar. U Sent Luisu je prilikom jednog puškaranja izgubio oko i ubio jednog čoveka. Zbog toga smo morali da bežimo. Prvo smo bili u Kansas Sitiju, a onda u Abilenu. Tamo je otac opet upao u gužvu. Tog puta je drugi bio brži. Zove se Holidej.

— Dok Holidej? — upita Džab muklo.

— Da, Dok Holidej. Od trenutka kada sam videla oca da leži na podu „Oldbali” bara, sledim Holideja. On to ne zna. Bila sam u Topeki, gde je on bio, pa u Feniksu. Kada je bio u Sirakuzi, pošla sam za njim sledećom poštanskom kočijom. Došao je, zatim, ovamo. Od tada sam u Dodžu.

Džab nesigurnim prstima zavi cigaretu.

— Zbog čega ga pratite?

— Zbog toga što hoću da budem tu u trenutku kada ga budu ustrelili. Hoću da ga vidim kako umire.

Iz zelenih Laurinih očiju izbijala je neopisiva mržnja.

Džab je hteo da pita za Kona, ali nije mogao, jer je osetio da je žena suviše zaokupljena svojim mislima.

Devojka nastavi:

— Odmah sam vas prepoznala, čim ste se pojavili. Ličite na Kona, čak i po stasu. Bio je divan momak.

— Da — uzvratila mladi gonič i pođe dalje. Žena je išla za njim. Bilo mu je neprijatno. Preko, na stubu jednog trema, stajao je naslonjen stari Džim Sandi. Ruke je prekrstio na grudi i gledao mirno Džaba.

— Zbog čega ste došli ovamo — upita Laura iznenada.

Nije odgovorio.

Onda ona promrsi:

— Znam zbog čega ste ovamo došli, Džab Trask. Hoćete da osvetite Kona.

Džab ubrza korak, a Laura Higinis zastade.

Sve njene želje, koje je godinama imala, sada su, činilo joj se, bile blizu toga da se ostvare. Već više od godinu dana bila je ovde. Sledila je Holideja iz grada u grad. Tri godine kako je otac mrtav. Majka je ostala u Abileni. Lauri je tada bilo sedamnaest i još uvek je izgledala veoma mlada. Sada je imala dva-deset. Bila je veoma privlačna i lepa, ali je već morala da šminkom pokriva posledice noćnih bdenja i duvanskog dima. Saluna Čalka Bersona bio je četvrti u kome je radila. Nije bila igračica. Za to je bila suviše ponosna. Služila je za šankom.

Omraženi čovek bio je još uvek na nogama. Čovek, čiju je smrt čekala, koga je htela da vidi pogođenog zrn timer brzeg strelca. Ali, izgleda, brz timer nije bilo.

Taj bivši zubni lekar, koji je postao kockar, bio je strelac kome niko u ovoj zemlji nije dorastao.

Pet puta je Laura Higinis doživela da ga vidi u dvoboju revolverima. Što je na to bio prinuđen, nije je interesovalo. Videla je pre tri godine oca kako pada kraj zelenog stola. Svi ljudi u salunu su objašnjavali da je otac varao na kartama i da se bez opomene mašio kolta, dok je Holidej još sedeo i držao karte u rukama.

Sve to nije je interesovalo. Taj pakleni čovek je ubio njenog oca.

„Bila je nužna odbrana”, rekao je šerif. „Bila je najčistija odbrana”, tvrdio je vlasnik saluna. I dva poznanika porodice Higinis, koja su se te večeri zatekla u salunu, rekla su isto: „nužna odbrana”.

Svi su isto tvrdili, ali devojka to nije htela da čuje.

Nužna odbrana?

Otac je bio mrtav. Iz njegovog levog rukava je kelner, na traženje Holideja, izvukao sakrivenu kartu.

Mrzela je Holideja i sledila ga. On nije samo doneo smrt njenog oca, nego i ljagu i sramotu porodici, raskrinkavši oca kao varalicu i razbojnika.

Sama nije imala hrabrosti da uzme revolver i ubije omraženog čoveka.

Morala je da čeka nekog ko će biti sposoban, brži od Holideja. Da će se takav teško naći, bilo joj je odavno već jasno.

Tek kada je došla u Dodž Siti i videla maršala Vajata Erpa kako puca, shvatila je da doista postoji čovek brži od Doka. I baš taj čovek je bio Holidejev prijatelj.

Prijatelj? Da li su baš bili prijatelji? Ko bi to mogao da kaže? Retko su razgovarali. Gotovo nikada nisu sedeli zajedno, ali kada bi bilo gde u gradu došlo do puškaranja, gužve u kojoj je bio maršal, iza nekog ugla bi se pojavio smrtonosni Holidej, da štiti Erpu leđa i bori se uz njega.

To su odavno svi već znali, ne samo u Dodž Sitiju. Kockar Holidej bio je nema senka velikog maršala Erpa. Zbog toga je mrzela i maršala.

Laura je, dakle, čekala čoveka koji brže poteže revolver. Nada joj je iz dana u dan kopnela.

Bilo je ljudi što su: Rab Klint, Milt Rajs, Greg Hamilton i Oven Lik. Došli su u grad, ali ih je maršal sredio. Najopasnijeg strelca, Dana Vilersa ostavio je da leži u uličnoj prašini, sa razmrskanom desnicom.

Onda je došla cela grupa lupeža, koja je htela da likvidira omraženog zvezdonosca. Bila je to grupa kavgadžija i ubojica, divljih kao plemene Sijuksa.

Stotine okana bilo je razbijeno, nameštaj u salunima izlomljen u iverke, a veliki broj ljudi ozleđen. Mnogi banditi su poginuli, a Erp i njegova senka ostali su živi.

Laura Higinis je bila uverena, sigurna u to, da su ta mrska dvojica najopasniji ljudi zapada. Ko je hteo

da ih savlada i pobedi, morao je da ih napada svakog pojedinačno, i to u otvorenoj borbi, oči u oči.

S tim je Laura raščistila. Čekala je čoveka koji će sam likvidirati Holideja. Takav čovek može biti samo neki njen obožavalac.

Kon Trask je bio baš takav čovek. Bio je treći. Ona ga je oterala u smrt. To je bilo ono što Džab Trask nije znao. On nije ni slutio da je crvenokosa devojkica bila đavo, biće koje sažiže luda mržnja, da se iza lepog lica i svilenog glatkog čela rađaju paklene misli.

Dok se mladi gonič udaljavao, razmišljao je o tome da devojkica ima veoma sličnu sudbinu. Samo, on neće da postane njen partner. Njemu, Teksašaninu, Džabu Trasku niko nije bio potreban za ostvarivanje njegove namere. On će ubiti maršala. Niko ga u tome neće sprečiti. No, neće dozvoliti da iko može i da pomisli, a kamo li kaže, da mu je u tome pomagala — žena.

Kratkim, ukočenim koracima išao je prema glavnoj ulici. Pri toj šetnji mnogo što šta se u njemu izmenilo. Video je grob svog brata, malu smeđu gomilu zemlje, neprimetan, neupadljiv, kao uostalom i ostale humke.

Onda je sreo Lauru Higinis, ženu koja mu je rekla da je volela njegovog brata. Samim tim je na neki način bila već vezana za njega. No, on neće da prihvati njenu pomoć i saradnju. Godinu dana bio je zao kupljen jednom jedinom mišlju — da ubije ubicu svog brata.

Da to možda i nije bilo ubistvo, nije mu ni palo na pamet.

Kon je bio mrtav. Neki čovek ga je ustrelio. Zbog toga mora i on da umre. Činjenica da je taj čovek niko drugi do maršal Vajat Erp, nije mladog Teksašanina ni malo interesovala.

Ponovo je prošao pored „Long Brenč” saluna.

Grmeći i dahćući, i klopajući, u grad je upravo ulazio voz...

Džab je zastao i posmatrao kako se lokomotiva sa pet vagona zaustavlja. Putnici su lagano izlazili. Tri muškarca i jedna žena. Sva tri muškarca su nosila siva putna odela i male, četvrtaste putne torbe.

Žena je sačekala dok je jedan od momaka sa stanice prihvatio njenu korpu od pruća. Bila je visoka i nosila drečeći zelenu svilenu haljinu i beli suncobran.

Džab je sve to video — i nije video.

Bio je zaokupljen drugim mislima. Razmišljao je o čoveku koji je verovatno bio sada sam u maršalskoj kancelariji. Ubiće ga, ali onako, kako je naumio ranije, bilo je neizvodljivo.

Sada, od kako je stigao u Dodž Siti, shvatio je da neće sve moći da ide kako je zamislio, kako je isplanirao tokom bezbrojnih besanih noći. Zamišljao je taj susret, izazov — dvoboj. Video ga je unapred, do najsitnijih pojedinosti. Zamišljao je da će se sve to odigrati na sred široke, suncem obasjane ulice, onakve kakvih ima u njegovom zavičaju. Onda je maštao dalje, zamišljao svog protivnika — Vajata Erpa. No, u svakom njegovom snu, maštarenju, bilo je toplo i puno sunca. Ovde u

Dodžu je pak bilo sveže a sunce nije imalo onu snagu, kakvu je imalo u dolini Pekosa.

Ježio se.

Namršteno je pogledao duž sivo-smeđih fasada kuća i mislio na bele zidove malih kuća iz Pekosa, koje su sunčevu svetlost upijale i vraćale je istovremeno natrag na ulice.

Mislio je i na drugog čoveka, na koga ranije nije računao — na Doka Holideja.

Naravno, za njega je već znao. Najzad, ime Doka Holideja bilo je na celom zapadu poznato.

Samo, mladić nije na njega mislio, niti s njim računao.

Laurina priča podsetila ga je i upozorila istovremeno. S tim opasnim kockarem, strelcem, mora dakle da računa.

To je znatno menjalo plan. Moraće ponovo da o svemu razmisli i razradi sve do tančina.

Izenada je zastao. Okrenuo se i sreo pogled Džima Sandija. Stari gonik ga je sledio na petnaestak jardi. Džab pođe prema njemu. Stao je tačno ispred njega, sagnuo glavu i nabrao obrve. Stisnutih usana je promrsio:

— Šta ti, u stvari hoćeš?

— Ja, ovaj ja... — Sandi je zbunjeno sukao brkove. — Znaš, nalazim da je ovde grozno dosadno. Zar ti ne nalaziš?

— Ne, ne smatram da je ovde dosadno.

Onda se bez daljeg objašnjenja uputi pravo ka „Long Brenč” salunu.

Sandi je vikao za njim.

— Ja bih radije u „Alhambru” ili „Garit” salun. „Long Brenč” je proketo skup!

Džab nije obraćao pažnju na starčevu primedbu. Prišao je vratima i pogledao kroz okno, a onda gurnuo pomična vrata.

Desno je bio šank, dugačak i širok.

Lokal je još bio u polumraku, a svetlost, koja je dolazila kroz prozore, osvetlila je jednog jedinog čoveka, koji je sedeo za stolom zastrvenim zelenom čohom.

Moglo mu je biti tridesetak godina. Imao je blede lice i neobično prodoran pogled. Odelo mu je bilo tamno sivo, novo, a košulja blistavo bela, ukrašena riševima, dok mu je prsluk bio vezan i boje vina, a preko njega je visio debeo zlatan lanac. Lice mu je bilo ozbiljno i lepo. Pred njim je stajala poluispijena čaša viskija. Zabavljao se ređanjem karata veštima, gotovo mađioničarskim pokretima.

Džab je fascinirano posmatrao prizor: čoveka, odelo, lice, ruke i karte.

Odmah mu je sinulo kroz glavu koje taj čovek. Bez sumnje — Dok Holidej. Mladi gonič ga je zadivljeno posmatrao. U to se jedna bočna vrata otvoriše i vlasnik lokala uđe. Prišao je Holidejevom stolu, položio na njih novine i pogledao upitno mladog Teksašanina.

Džab priđe uz šank. Holidej promeni mesto. Seo je za jedan manji sto, uz prozor. Džab pomisli da je kockar tamo seo da bi mogao da motri ulicu.

To je bilo tačno.

Dok Holidej je sedeo obično tako da može da motri na prolaznike.

Mladi gonič naruči viski, ispi ga, plati, pa napusti salun. Kada je izašao, osetio je na leđima Holidejev pogled. Stao je na trem i pogledao

niz ulicu, koja je sada već bila obasjana suncem.

Preko je grupa kauboja obrazovala polukrug. Igrao se poker.

Džab je prolazio pored njih.

— Hej, hodi ovamo, igray s nama!

Džab prođe ćutke mimo njih. Samo je ispod oka pogledao ko ga je pozvao. Bio je to rošavi, crvenokosi momak.

Ridokosi se podiže i priđe Teksašaninu:

— Hej, dečko, zašto nećeš da igraš s nama?

Džab je zastao i uzvratio:

— Ne igra mi se!

Zbog čega nije odgovorio: — ne umem da igram. To bi odgovaralo istini. Ne, rekao je — „ne igra mi se”. A upravo to je razbesnelo crvenokosog. Možda bi on pronašao i nešto drugo što bi ga žestilo. Prosto, tražio je kavgu. Kauboj Džef Lonev je već čitavu sedmicu bio u Dodžu. Nije znao kako da ubije vreme. Prve noći je bio na straži kod korala, onda se opio, i to toliko, da se dva dana nije ljudski istreznio. Onda je ponovo bio na straži. A sada se ubijao od dosade.

Poker na prepodnevnom suncu nije ga ni malo interesovao, posebno zbog toga što je bio loš igrač.

Sada se u govedaru Džefu Lonevu radala želja, koja uvek obuzima kauboje kada im je dosadno: želja za kavgom.

Iskošene glave i ruku podbočenih na bedra gledao je Teksašanina.

— Ti izgleda imaš nešto protiv mene, Teks?

Džab je stavio ruke na džepove.

— Ti si lud — reče i pođe dalje.

— Hej! zviznu neko za njim.

Džab se okrete. Čuo je brze korake iza sebe. Teška ruka pade mu na

rame i naglo ga okrete. To je bilo upravo ono što mladi gonič nije mogao da podnese. Otrgao se i grubo odgurnuo crvenokosog. Lonev je upravo to i očekivao. Stegao je svoje teške pesnice i žestoko zamahnuo.

No, Džab je bio brži. Hitrim snažnim udarcem pogodio je svog protivnika u vrh brade.

Lonev se zanese unazad, otrese glavom kao pokislo pseto i ponovo nasrnu.

Ali je zato Teksašanin bio spret-niji i udarao jače. Iznenadan Džabov udarac obori divljeg momka iz Novog Meksika s nogu.

Džef Lonev je ležao potučen.

Džab obrisao krv s usne, podiže šešir i otrese ga.

Do tada su ljudi, okupljeni oko partije pokera, sedeli mirno, i nemo. Kao da su se tukla dva razbesnela psa. Sada pak, pošto im je drug ležao u prašini, poskočiše i počеше da prilaze. Trojica odmah nasrnuše na Teksašanina. Prvoga je Džab sredio jednim jedinim udarcem. Pao je kao pokošeno stablo.

Onda je bio stešnjen, jer se umešalo još nekoliko Lonevovih drugova. Prolaznici su zastajali i gledali tuču. Džaba pogodi nečiji udarac pesnice u nos tako da mu oči zasuziše. Branio se kao podivljao, iako više nije mogao ni da razazna je protivnike.

Onda mu do ušiju dopre topot kopita. Čuo se oštar, metalan glas:

— Razilazite se!

Kauboji nisu ni pomišljali da reaguju na ovo naređenje. I dalje su nasrtali na Teksašanina.

Onda se čovek koji je viknuo umeša u gužvu. Odgurnuo je najbližeg

momka u stranu. Sledećeg je bacio u prašinu aperkatom. Treći je odleteo bačen udarcem čizme.

Još dvojica su htela da se umešaju, ali su u poslednjem trenutku zastali kao ukopani. Stranac ih je svojim udarcima ohladio.

Džab je brisao suzne oči. Tek tada je bacio pogled na svog spasioca. Bio je to čovek u crnom odelu koji mu je u zoru ponudio cigaretu.

Samo je dobacio:

— Sve jasno, zar ne?

Džab potvrdi. Čovek se uputi prema konju. To nije bio ridan, koga je dan ranije jahao, nego dugonogi vranac. Mladom Teksašaninu, dobrom poznavaoću konja, zastade dah kad je video životinju. Gledao je za čovekom bez reči.

Ljudi su lagano, stenjući, ustajali iz prašine.

Lonev je trljao bradu. Onda pogleda za čovekom u crnom odelu.

— To ste vas dvojica magaraca mogli sebi da dozvolite. Ali da sam ja nešto imao svoj kolt.

Jahač je još uspeo, odlazeći, da čuje primedbu ridokosog kauboja. Rekao je preko ramena:

— Zbog toga si upravo i morao da predaš svoj revolver, kauboj!

Zatim odjaha.

Iz obližnjeg lokala iziđe mali krivonogi kauboj. Bio je snažan, iako već u odmaklim godinama. Pogledao je mlade kauboje i iscerio se:

— Mora da ste jeli bunike, dečaci. Kako ste samo mogli da se upustite u takvu tuču. Da njega obore s nogu treba da se okupe bar dva tuceta jakih kravara.

Džab produži put. Mislio je na čoveka u crnom odelu, na njegovo pre-

planulo lice i tamnoplave ozbiljne oči.

-o-

Kada je stigao do korala, Sandi je već stajao kraj ograde. I Kid Bali je bio naslonjen na jedan stub i pušio, navukavši šešir gotovo na same oči. Dobacio je podrugljivo:

— No? Džab berberin ovde ne vredi mnogo?

Momak planu od gneva. Oborio je glavu kao mladi bik i promrsio:

— Zaveži, Kid, inače ću te prilepiti uz te daske.

Bali se resko nasmeja.

Džab se zalete i — pade. Neko mu je podmetnuo nogu. Sapseo se na čizmu koja je pripadala starom kravaru Sandiju.

Džim Sandi napravi nedužno lice.

— Zašto gaziš moje noge? Nagazio si me na žulj. Ne znaš šta je to, ha? Kada ih budeš imao na svakom prstu kao ja, ići ćeš sporije i opreznije i gledati kuda gaziš.

Teksašanin se lagano uspravi. Prišao je starome.

— Slušaj me dobro, Džim! — siktao je stisnutih zuba. — Sada sam te sit. Sit do guše! Razumeš li me? Znam ja dobro zašto si mi podmetnuo nogu. Meni nije potreban anđeo zaštitnik, a naročito ne onaj, koji na leđima ima grbu!

Stari kauboj poblede. Ipak, uspeo je da se savlada, gurnu ruke u džepove, okrete se i ode.

Kid Bali siknu:

— Ti pogana ispičuturo! Džim je živan momak i...

Džab je stisnuo zube i zamahnuo.

Pogodio je druga po sred lica. Onda se okrenuo. Tačno pet jardi

stajao je vođa goniča — Bradli. Pogledao je oštro kauboj.

— Šta se ovde dešava?

Bali, koga je udarac gotovo proterao kroz ogradu, potrllja pegavo lice i odgovori:

— Ništa, Gil. Šta bi trebalo da bude? Razgovarali smo. Džab se kladio da će me udarcem desnice gurnuti između dve prečke...

Nasmejao se dobroćudno, ali je osećao da mu Bradli ni reč nije poverovao.

-o-

Dan se bližio kraju. Džab je čuo kako pred veče ljudi govore sa vođom:

— Imamo sreće, ljudi. Sutra dolazi Oven Fildžerald. Ako prodaja bude zaključena, imaćemo naše pare i možemo natrag.

— Sutra da dođe kupac? Slušaj, više od jedne milje istočno stoji krdo stoke gotovo celu nedelju u očekivanju kupca.

Bradli sleže ramenima.

— Šta se to nas tiče? Možda oni imaju kupca koji stanuje u Kanadi, pa dok stigne...

Goniči su se smejali. Dobro raspoloženi uputili su se te večeri u grad. Kada je mrak potpuno osvojio i Džab Trask se uputio za njima.

Zar već sutra kupac dolazi? Znači, prekosutra moraju već u sedla od rane zore.

Ostalo mi je, dakle, malo vremena. Pošto je prvu noć proveo na straži, to straža ne dolazi više u pitanje. Bilo je dovoljno goniča da se smenjuju.

Džab nastavi da hoda, kao i pre podne, sredinom ulice.

Iz barova s igračicama dopirala je galama. Muzika, uzvici, zveckanje čaša, ženski smeh.

Kako ga je sve to odbijalo! Njega je ovamo doveo zadatak. Nije hteo više da odlaže njegovo izvršenje.

Zastao je kod maršalske kancelarije i zagledao se u fenjere, koje je upravo zakačio visok, plećat čovek.

Džab se zagleda u njega. Upravo je obrisao ruke i pogledao niz ulicu. Pri treptavoj svetlosti fenjera videla mu se na levoj strani grudi zvezda.

Vajat Erp! Taj čovek mora da je Vajat Erp. Bio je visok, plećat i nosio je dva revolvera. U mladićevoj glavi je gorelo. Zavukao je glavu u ramena i krenuo oštrim korakom prema tremu.

Čovek sa zvezdom pogledao je mimo Teksašanina, niz ulicu, gde se upravo začu zveket razbijenog okna. Hteo je da prođe pored Džaba, kada mu mladi gonič preseče put.

— Vajat Erp? — upitao je izazovno.

Čovek zastade, nabra obrve i odmahnu glavom:

— Ne, burazeru, na žalost nisam. Da jesam, primao bih mesečno dvadeset pet dolara više. Ja sam Bat Masterson. Šta se desilo?

Napregnutost istog časa popusti.

— Ništa. Baš, ništa! — Teksašasin nastavi put.

Mašući glavom, pomoćnik maršala promrsi:

— Čudnih tipova ima ovde!

U jednoj krčmi su se momci potukli. Nekolicina se za krvilo oko pokera.

Krupni pomoćnik maršala, koji je kasnije postao čuven koliko i njegov današnji gazda Vajat Erp, gurnu naglo vrata:

— No, momci, šta je? Ne prija vam viski?

Ljudi se nasmejaše. Masterson je umeo da se ophodi sa svima: kaubojima, lovcima na bivole, traperima, trgovcima, skitnicama, banditima.

Popio je čašu s njima, naplatio s najhladnijim izrazom lica novac za polupano staklo i napustio sa osmehom ljude.

Pošto se vratio u kancelariju, momka, koji ga je oslovio, nije više bilo.

Masterson ga je već i zaboravio.

Džab je nastavio ulicom. Iznenada se našao na But Hilu, ispred humke koja je pokrivala njegovog brata.

Dugo je stajao. Onda se sagnuo, podigao dva kamena i bacio ih daleko od sebe. Čuo je kako su tupo udarili o tle. Napustio je groblje i nastavio put prema reci. Gotovo ceo sat sedeo je na kamenu i posmatrao vodu. Morao je to da učini. Samo ta jedna misao vrzmala mu se po glavi. Osetio je laganu jezu.

Nije obraćao pažnju na okolinu. Mislio je samo na svoj cilj.

Još pre nego što je i video maršala, uspelo je njegovom tajnom neprijatelju da mu oteža planove. Tabla na mostu preko Arkanzasa bila je prva prepreka koju mu je Erp postavio.

„Nošenje oružja u gradu zabranjeno”

Takva tabla stajala je kraj koralu, na istočnom ulazu u grad, i, najverovatnije, i na zapadnom.

Čak i na sred grada, na bunaru.

Kako je mogao da osveti bratovljevu smrt, ako nema revolver?

Čoveka, kakav je Vajat Erp morao bi da izazov na dvoboj iznenadi.

Bilo je i drugih stvari koje su mu otežavale ostvarenje namere.

Dok Holidej.

Bat Masterson.

Nebesa, oni će sigurno biti uz čoveka iz Misurija. A on nema ni revolvera, a bez njega ne može da se bori. Dakle, mora da nabavi kolt.

Ham Bel, mladi pomoćnik, pokupio je kod korala sve opasače.

Sasvim je izvesno da maršal nije povešao opasače po kancelariji. Sigurno ima prostoriju u kojoj drži oduzeto oružje.

To Džab mora da sazna i to još ove noći. Lagano se vraćao drugom avenijom prema glavnoj ulici.

Iznenadeno je zaštao. Kako se grad izmenio u ovim časovima! Sve je bilo osvetljeno, šareno. Larma i žagor orili su se, mešajući se sa muzikom.

Sandi je bio u pravu: Dodž je pravi pakao. Možda mu je doista bio potreban čovek kakav je Vajat Erp. Možda je Kon bio jedan od bukača i kavgadžija, možda je vređao maršala. Ali, ni on nije imao kolt. A Vajat Erp ga je ustrelio, ubio.

Bradli, doduše nije tako obavestio majku, ali Bač Kiton, momak slomljenog nosa. On je bio prisutan. On je sve ispričao Džabu i majci.

Bradli? On je samo rekao da je Kon mrtav, da je sahranjen na But Hilu i da je našao mir.

To je sve što se moglo reći o čoveku koji se nije vratio kući.

Džabu to nije bilo dovoljno, ali je bio suviše gord da još nešto pita Bradlija, ili nekog od njegovih na-duvenih pratilaca.

Bač Kiton, je bio prisutan. Sedeo je tri dana u zatvoru, jer je sa Konom bio na ulici kada se to desilo.

Džab je morao da se dokopa oružja.

Ipak, mladi Teksašanin nije bio čovek koji bi se prišunjavao stražnjim vratima šerifske zgrade i krišom uzeo oružje. Da li bi to bila krađa? Može li se ukrasti ono što mu inače pripada? Ludorija!

Džab je prilazio maršalskoj kancelariji.

Kroz prozor je video Mastersona kako stoji kraj nekog ormana i ispred otvorene firoke. Držao je debelo svežanj papira.

Džab nije mogao da shvati šta će mu toliki papiri. To ga je zbunjivalo i impresioniralo.

Vajat Erp mu se sada učinio još značajnijim.

Mladi gonič otvori vrata.

Masterson se okrete, pa kad je video ko je kasni posetilac, razrogači oči:

— Vi tražite maršala, mister?

— Ne — uzvрати Džab, ljuteći se na samog sebe što je to izgovorio tako žustro.

— Ne tražim maršala samo bih hteo da znam gde je moj revolver.

Masterson se osmehnu, vrati akta u fioku i zatvori je kolenom.

— Svi opasači su dobro smešteni, mister. Kada vaša momčad bude napuštala grad, maršal će vam predati oružje.

Masterson je znao ove situacije. Najzad, ovaj Teksašanin nije prvi koji se raspitivao za svoje oružje.

— Nemojte brinuti — uveravao ga je Bat.

— To su dva revolvera, dva dobra revolvera, pripadala su mom ocu.

— Dobićete ih natrag. Ne brinite, burazeru. Opasači jedne grupe vezani su zajedno konopcem, a jedan od naših ljudi ih uvek obeležava ceduljama. Odakle ste vi?

— Iz Pekosa.

— Preko Santa Fe. Kako vam se zove gazda?

— Bradli.

— Ne brinite, njegovo ime je ispisano na kartonu. Tamo je i vaše oružje.

— Mi imamo sada već četiri revolvera u Dodž Sitiju.

Bat potvrdi. On doduše nije znao na šta mladić cilja, ali ga to i nije interesovalo. Trebalo je da obavi još dosta posla, pre nego što ga Bil Tilgham smeni.

Masterson posle nekog vremena podiže pogled. Kauboj je još uvek bio tu.

— Još nešto, mister?

— Trask — reče Džab muklo.

Na njegovo užasavanje, to prezime nije načinilo nikakav utisak na pomoćnika maršala.

Izenada Mastersonu sinu ideja, koja je bila proizvod njegove dobroćudnosti.

— Hodite, mister.

Dao je Teksašaninu znak i pošao napred prema sporednim vratima. Poneo je metalni obruč na kome su bili nanizani ključevi. Zastao je ispred jedne prostorije, kresnuo šibicu i osvetlio bravu. Ključ škljocnu u bravi.

— Ovamo dođite, mister!

Džab uđe za Mastersonom u mračnu prostoriju. Masterson ponovo kresnu šibicu i upali fenjer.

Žučkasta, treptava svetlost osvetlila niz rafova u koje su bili složeni opasači, futrole, puške, revolveri.

— Lepa zbirka, zar ne?

Kauboj potvrdi. Kako bi mogao iz ovog skladišta da izvuče svoje koltove.

Izašli su napolje. Pomoćnik zaključa vrata.

— Možete, dakle, biti sasvim mirni, prijatelju, i poći na počinak — reče Masterson, vraćajući se u kancelariju.

Džab dođe do vrata:

— Gde je Vajat Erp?

Masterson nabra obrve. Na čelu mu se pojavi duboka bora.

— Dakle, vi ga ipak tražite?

— Gde je on? — ponovi Teksašanin oštro.

— Slušajte, kauboju, ja sam dobroćudan momak i imam smisla za šalu. Na žalost, imam manje vremena od vas. Ako nešto određeno hoćete, onda to i recite. Rekao sam vam da će vaše porodično oružje biti dobro sačuvano i vraćeno, prema tome ostavite me sada na miru.

Džab pođe prema izlazu, kada Masterson dodade:

— Maršal je preko, na drugoj obali reke. Večeras je stiglo jedno veliko krdo.

Gonič bez reči napusti kancelariju.

Odmah ga je video, uprkos mraku. Stajao je naslonjen na jedan stub trema i pravio se da posmatra ulicu, odnosno krčmu ispred koje je stajala grupa pripitih ljudi.

Džim Sandi.

Džab pođe prema njemu i uzviknu:

— Šta hoćeš ovde, prokleti čoveče? Zbog čega me bez prestanka pratiš i špijuniraš?

Sandi se okrete, odmeri ga, otrese lulu o stub i nastavi niz ulicu.

Trask je vikao za njim:

— Ako te još jednom uhvatim, zavrnuću ti šiju!

Vrata na maršalskoj kancelariji se otvoriše i krupni Masterson se pojavio na tremu.

— Hej, burazeru, vi ste izgleda neki veoma čudan momak.

Džab se trže.

— Ostavite me na miru — odbru-
še je žustro.

Masterson se široko nasmeja.

— Vi me stalno zasmeyavate, prijatelju! Već sam vam rekao da imam dosta smisla za šalu. No, sada ću vam dati dobar savet: gubite se odavde pre nego što dođe do neke gužve!

Džab isturi glavu napred. U očima mu je iskrio gnev.

— Šta ste time hteli da kažete? — Glas mladog Teksašanina imao je preteći prizvuk.

Na pomoćnikovom čelu pojavila se opet duboka bora.

Džab Trask je malo odmakao ruke od tela tako kao da svakog trenutka može da se maši drški svojih kol-tova. Bio je to podsvestan pokret. Grudi su mu se nadimale. Teško je disao. Svaki mišić mu je bio napet.

Onda je iznenada pao udarac. Džab se zanesa i sruči u stranu.

Masterson je gledao zapanjeno malog, mršavog čoveka koji se tako iznenada pojavio iza mladog Teksašanina i tresnuo ga cepanicom po glavi.

Na starčevom licu se pojavilo ne-dužni osmeh.

— Ne smete ga uzimati suviše ozbiljno, mister Masterson — reče Džim Sandi, vukući Džaba sa trema prema pojilu za konje. — On je inače dobar momak, ali — pri tom stari kauboj podiže desnicu prema čelu i načini gest čije je značenje bilo nedvosmisleno jasno.

Masterson protrlja bradu.

— Pripada li on vašoj momčadi?

— Da. Već sam vam rekao. On je inače dobar i hrabar momak. Ali mu ne odgovara što pazim na njega.

Stari gonič je vukao krupno telo onesvešćenog mladića i zagnjurio mu glavu u vodu.

Džab se odmah povratio.

Džim ga je pridržavao i gurao napred.

— Napred, momče, ima vremena da upadaš u klopku.

Masterson se isceri i ode u kancelariju, mrmljajući:

— Čudnih tipova ima ovde. Trebalo je da odem u Boston i postanem trgovac.

— Onda bi ste upoznali drugačije tipove, koje ne biste smatrali manje ludim — začuje nečiji glas.

Masterson se okrete. Osmeh mu se ozari lice.

— Vi se šunjate kao Komanč, Vajat! Doista nisam čuo vrata.

Čovek koji je ušao u kancelariju imao je crni stetson, koji veštim pokretom nabaci na čiviluk i prelete pogledom akta na stolu. Bio je visok i plećat, uzanih bedara. Kosa mu je bila gusta i crna. Oštro, lepo lice krasila su dva duboka plava oka.

Bio je to čovek koji je dan ranije pomogao Bradlijevim momcima da uteraju stoku u koral. Isti čovek koji

je Džabu Trasku pomagao u tuči, spasao ga žestokih batina, čovek u crnom, kožnom odelu.

Na prvi pogled činilo se da nema oružja. U osnovi ni po čemu nije bio upadljiv. Šta je to bilo naročito, neobično na njemu? Ništa!

Pa, ipak, bio je to čovek iz Misurija, Vajat Erp.

Seo je za pisači sto i proučavao izveštaj koji mu je Masterson pripremio.

Ne dižući pogled, maršal upita:

— Inače, ničeg naročitog?

Masterson prvo odmahnu glavom, pa se priseti:

— Da, bio je malo pre ovde jedan mladi gonič. Raspitivao se za vas. Uopšte, bio je veoma smešan. Stvar se brzo rešila. Jedan od njegovih drugova ga je tresnuo motkom po glavi, a onda ga zagnjurio u pojilo.

— Jesu li to bila dva momka koja sam sreo dole kod Grifita? Jedan od njih je stariji, krivonog, a drugi...?

— Tačno — uzvрати Masterson i zatvori fijoku.

Vajat klimnu glavom:

— Mislim da je momak hteo da se zahvali.

— Na čemu?

— Pa bio je pre podne uleteo u gužvu i ja sam...

Maršal nije mogao ni da nasluti koliko se prevario.

-0-

Džab se povratio. Na kraju glavne ulice je zastao i pogledao starog goniča:

— Hej, šta to bi?

Ovaj protrlja bradu.

— Ne znam. Vrlo čudno. Ti si govorio sa pomoćnikom i pošto si stajao nezgodno, okliznuo si se i udario glavom o pojilo.

Stari se široko nasmeja. No iznenađa umuknu.

Džab Trask ga je uhvatio za jaku i naglo povukao prema sebi.

— Džim, šta se dogodilo?

Stari je dahtao.

— U redu, reći ću ti, samo me pusti.

Džab otvori šaku i pusti starog.

— Ti si se koškao sa Mastersonom.

— Da.

— Pa, postalo je prilično oštro.

— Toga se još sasvim dobro sećam. I šta je dalje bilo?

— Bio si na putu da napraviš gužvu.

— Da!

Džim kresnu šibicu:

— Džab, ti ne uviđaš stvari kako to treba. Ljudi su ovde drugačiji od nas. Ovo nisu goniči. Oni su, kako da kažem — u izvesnom smislu — ovaj, varošani. Ipak, oštiji su od nas. Momak s kojim si se zakačio je Bat Masterson. U ovom kraju, osim maršala, nema još jednog momka kao što je Bat. Ja sam pre dve godine video napolju kod koralu, kako se nosio sa trojicom momaka. Mladića, kakav si ti...

Teksašanin stavi pesnicu starom pod nos:

— Šta je bilo?

— Pa, dobro. Ja sam te tresnuo po glavi da bih te sprečio.

Džab ga naglo odgurnu. Stari se našao na zemlji.

— Ti mene poznaješ, Sandi. Ja nisam ni jedan od momaka koji se nosio sa Mastersonom. Ja nisam ni Kon Trask. Ja sam Džab Trask. Govorim ti poslednji put: ostavi me na miru i drži se dalje od mene.

— U redu — promrsi stari, otrešajući prašinu sa odela i stenjući. — Najzad, mogu da dođem u zatvor da te posetim.

Gundajući, odgegao je dalje.

Teksašanin je mračna lica gledao za njim. Onda se okrenuo i ponovo posmatrao glavnu ulicu.

To je bila njegova stvar. On će je sam i srediti. Neka ga svi upoznaju. I Džim Sandi takođe.

Neka mu se svi dive. Bio je od drugačijeg kamena isklesan nego ostali. Pa i od Kona. Ali Kon je bio njegov brat koji je ovde ubijen.

Do toga trenutka sin teksaškog farmera Džab Trask bio je nepoznat čovek. Ali to se već u ovoj noći izmenilo.

„Mora da ima revolver!“ dobovalo mu je u glavi. Nikad i nikako neće uspeti da uđe u ostavu kraj maršalske kancelarije. Pa da mu to i uspe, kako u toj gužvi da nađe svoj opasač?

Mora da ima revolver! Mora...

Posmatrao je ljude koji su prolazili, zveckajući mamuzama i hitajući u krčme i barove.

Svi su bili nenaoružani. Onda je iznenada ugledao čoveka koji je nosio revolver. Bio je visok, mršav i dolazio je iz šerifske kancelarije. Bio je to dvadesetogodišnji pomoćnik maršala Kid Farej.

Vajat ga je uzeo za pomoćnika jer je bio koristan, bistar mladić. Već godinu dana je radio kao čuvar zakona. Kid baš nije bio izvanredan strelac, ali je umeo da rukuje revolverom. Osim toga, bio je i snažan. Sve je to Erpu prvo morao i da dokaže.

Najmučniji časovi u životu mladog zvezdonosca upravo su počinjali.

Išao je lagano uz tremove, prema velikom hotelu „Dodž“. Onda je skrenuo prema severu, u Railroad Aveniju.

Džab ga je posmatrao, a onda pošao za njim. Prešao je glavnu ulicu i stao na ugao velikog hotela.

Napred, sredinom ulice, išao je mladi čuvar zakona.

Džab ga je oštro motrio. Farej skrenu napred u jednu ne mnogo izgrađenu ulicu. Nije ni slutio da ga neko sledi.

Sudnica, u kojoj je radio Farejev otac, bila je velika, impozantna zgrada. Izgrađena je 1874. godine od upadljivih velikih komada crvenog kamena. Deset stepenika vodilo je do ulaza.

Kidov otac je obojio vrata belim. Mladi pomoćnik je bio ponosan na svog oca. Stao je ispred širokih stepenica i čuo neki šum. Bili su to mirni, oštri, muški koraci. Kid se osvrte tek kada je čovek bio na tri jarde iza njega. A to je bilo prekasno. Užasan udarac u potiljak bacio ga je na stepenište. Samo poluglasni uzvik oteo se sa usana mladog Fareja.

Džab se saže, istrže mu revolver iz futrole i ispita magacin. Šest metaka mu padoše na dlan. Ponovo je vratio metke u oružje.

Gore, u kući, upališe se svetla. Jedan prozor se otvori:

— Šta se desilo?

— Ništa — uzvratio je mirno i nastavio.

Čovek sa prozora pogleda na stepenice. Tamo izgleda neko leži?

Osim toga, učinilo mu se da čuje tiho stenjanje. Čovek istrča na ulicu. Stigao je u trenutku kada se mladi čuvar zakona pridizao, podupirući se laktovima o stepenice. Otresao je glavom, u kojoj je bubnjalo, i oprezno dodirivao zatiljak. Čovek mu pruži šesir i pomože mu da ustane.

— Kid! Šta se dogodilo?

Pomoćnikova ruka kliznu prema futroli.

— Prazna! Moj revolver?

— Šta se dogodilo, zaboga?

— Moj revolver je nestao, mister Finč.

— Vaš revolver?

— Neko me je s leđa tresnuo.

— Da, mora da je tako bilo. Video sam tog čoveka. Čak i govorio s njim. Otišao je tamo preko.

Iako još ošamućen, mladi Farej počeo da trči, teturajući se, u tom pravcu.

Džab je davno umakao. Trčao je prema glavnoj ulici. Od pošte su prema njemu trčala dva čoveka, kojima se izgleda veoma žurilo. Jedan od njih nalete na mladog Teksašanina, kome od udara pade revolver iz ruke. Pao je kraj jednog trema.

Drugi čovek se ustremio na Džaba.

— Ti, prokleti kojote!

Mladi gonič se izmače u stranu i dočeka napadače udarcem noge.

Počela je grozna tuča. Napadač je bio žilav momak.

Iznenada Džab ugleda siluetu čoveka koji mu je istog prepodneva pomogao da se izvuče iz gužve.

Dvojica, na koje je naleteo, i sa njima se potukao, došla su k sebi i htela ponovo da nasrnu.

— Šale je bilo dosta, momci — začu se metalan glas. — Ako hoćete da se tučete, gubite se iz grada.

Napadači se trgoše i smiriše, a zatim, podvijenih repova, uputiše niz ulicu.

Džab je začuđeno gledao za njima.

— Kukavice! — siktao je. — Kada je jedan protiv njih onda su hrabri!

Maršal pogleda Teksašanina zamišljeno.

— Vi, izgleda, da ste privlačni kavgađijama?

Džab obrisa lice. Bilo mu je već neprijatno. Bilo mu je veoma mučno što ovaj nepoznati čovek stalno nailazi da ga izvlači iz gužve. Ipak nije prevaleo ni jednu reč zahvalnosti preko usana.

Umesto toga rekao je:

— Pozivam vas na jedno piće.

Maršal se tiho nasmeja. Izvuče iz džepa dugu, crnu cigaru i odgrize vrh, pa kresnu šibicu. Bleda svetlost mu obasja lice i metalnu zvezdu na levoj strani grudi. Džab je piljio u metalnu značku.

Kao paralizovan, ukočio se Džab i ostao prikovan na mestu.

Nesvestan onog što govori upitao je žustro:

— Ko ste... vi?

U tom trenutku kraj njih prođe čovek, dodirnu obod šešira i reče glasno:

— Laku noć, maršale!

— Laku noć, mister Tausend!

Džab Trasku zastade dah. Piljio je u čoveka iz Misurija. Činjenica da pred njim stoji Vajat Erp, maršal Erp, ubica njegovog brata, htela je i nije da mu dođe do svesti.

Prošlo je nekoliko sekundi kada ga maršalov glas trže:

— Velika hvala na piću, prijatelju. Drugom prilikom, možda!

Drugom prilikom.

Ne sada. Gde li je revolver?

Pogledom je tražio oružje po zemlji. No, od kolta ni traga. Grlo mu se sušilo. Kao iz daljine dopirao je još do njega maršalov glas:

— Laku noć!

Vajat Erp je prošao drugu aveniju. Jedna žena mu je išla u susret i pozdravila ga.

Teksašanin procedi psovku kroz zube.

— Vajat Erp. Od njegove ruke je Kon pao. Meni je dva puta pomogao. To nije slučajnost.

Maršal ga je sigurno poznao, znao je koga ima pred sobom. To je učinio iz opreznosti, da bi obezbedio Džabovu zahvalnost. Možda je tuču čak i podstakao, inscenirao, tako da bi mogao da se umeša. Bio je pakleno lukav, taj Vajat Erp.

Dole u Pekosu su često novine pisale o njemu.

U vreme kada je u Arizoni, u peščanoj pustinji, likvidirao Mek Gintija, gonio razbojнике Hogetera i Ha-

la Flanegana gonio sve do dalekog severa.

Mladi gonič se naslonio na grubi zid pošte i posmatrao maršala. Isturio je bradu.

— Ubiću te, Erp. Tako mi svega, ubiću te!

U tom trenutku se naglo otvoriše pomoćna vrata „Long Brenč” saluna. Jedan čovek izlete preko trema. Zaustavio se tek u prašini na sredini ulice. Za njim je istrčao čovek džinovskog rasta, obrisao ruke, a onda se ustremio na čoveka, koga je trenutak ranije silovitim udarcem bacio u prašinu.

Kao čelična klješta zadržala ga je maršalova desnica.

Čovek okrete ljutito glavu:

— Šta hoćeš, Erp? Skloni mi se s puta. Treba da sredim neke račune s ovim poganim krpačem odela. Gubi se, zvezdonešče, inače...

— Vi ste pijani, Simson!

— Treba da se gubiš! Inače ću te sabiti u zemlju!

Simson je pokušao, ali je njegov udarac prozviđdao iznad Vajatove pognute glave.

— Urazumite se, Simson.

No, div je siktao i bacio se ponovo na maršala. Ovaj se ponovo sklonio i uspeo nekako da blokira desnicu razgnevljenog čoveka.

— Šta hoćete, Simson? Keli leži na ulici i ne može da se pomakne. On je upola lakši od vas, a dva puta stariji.

Džab je, ne shvatajući ništa, posmatrao scenu.

Odakle samo maršalu ova anđeoska strpljivost? Teksašanin je znao njegove udarce. Već je video da njegovi udarci imaju dejstvo teškog drveta.

Sada je stajao tu, u crnom odelu, beloj košulji i puštao da čovek zama- huje na njega. Već sledeći udarac mogao bi i da ga pogodi.

Zašto ne vraća udarce? Džab je razrogačio oči i zinuo u čudu. Nije shvatio šta se događa.

Tek kada je Simson, uzavreo od besa, prišao maršalu sasvim blizu ovaj ga naglo gurnu na jedan od četiri izrezbarena stuba. Tako je tresnulo i krekalo, da Teksašanina podiđe jeza.

Vajat Erp pride onesvešćenom Simsonu, saže se, prebaci ga preko ramena i malo poguren pod teškim teretom, uputi se u svoju kancelariju.

Džab se trže. Maršal mu se pribli- žavao. Video se jasno žar njegove cigarete. Iznenada maršal uspori hod, zastade i pogleda u stranu. Džabu je zastao dah. Maršal je stajao pred njim na korak razdaljine.

— Helo, Teksašanine! Još uvek ovde?

Mladi gonič oseti opet kako mu se grlo suši.

To je poruga, podsmevanje. On zna tačno da sam ja ovde. Znao je...

Vajat je nastavio. Sasvim slučaj- no, u stvari, primetio je, prelazeći ulicu, kako mladlčeve velike teksaške mamuze svetlucaju.

Džab Trask je još nekoliko trenu- taka ostao kod pošte. Onda se i on uputi dalje.

Preko, je, iz senke, izronila ne- čija prilika. Mali čovek, mršav, kri- vih nogu.

Lagano je sledio Teksašanina.

Džab iznenada začu korake, za- stade i okrete se.

— Ti, prokleti, pacove! Znači, ti si sve vreme bio sakriven preko u sen- ci. Video si kako su me ona dva lu- peža htela da pretuku...

Džim Sandi izvadi lulu iz usta i sleže ramenima.

— Tebi nije potreban partner, jas- no si mi to rekao. Osim toga, po svemu sudeći, našao si jednog, da- leko boljeg. Prokletstvo, ni ja ne bih imao ništa protiv kada bi Vajat Erp bio moj partner i uvek mi se našao kada upadnem u nevolju...

Na to se Džab ustremi na starog. Udarao ga je nemilosrdno. Tek kada se Džim nije više micao, preskočio ie njegovo nepomično telo i uputio se prema koralu.

Potrajalo je prilično pre nego što je Džim Sandi došao svesti. Uzdi- šući, pokušao je da se pridigne.

Iznenada oseti, veliku, snažnu ruku kako ga pridržava. Bio je to maršal Vajat Erp.

— No, kauboj, popio si neku više?

— Da, sasvim tačno, maršale. Ta- ko je bilo, tako mora da je bilo.

Teturajući, nastavi stari gonič da korača kroz noć.

Vajat je gledao za njim. Pošto je Simsona smestio u kancelariju i pre- dao ga Mastersonu, u sigurne ruke, ponovo je krenuo napolje.

Onda je primetio nečije telo kraj stepenica. Najzad je Sandi bio opet na nogama.

Još dugo je Erp slušao njegovo neujednačeno zveckanje mamuzama.

Provirio je zatim u „Long Brenč” salun. Ovde je sada bila najveća gužva. Ovaj, na celom zapadu po- znati salun, bio je prepun.

Uz dugačak, svetlucavi šank ljudi su se tiskali. Ljudi u platnenim ode-
lima, čistim košuljama, i novim še-
širima. Građani Dodža, putnici, tr-
govci, kupci goveda i koža i kauboji.

Inače „Long Brenč” salun nije bio lokal za kauboje. U svakom slučaju ne od pre nekoliko godina. Publika se ovde profinila. To nisu bili samo kockari, koji su ovde obitavali svake večeri i uvek privlačili radoznalce punih džepova za zelene stolove.

Kralj svih njih sedeo je nedaleko od šanka, za jednim velikim stolom.

Dok Džon Holidej. Čuveni kockar i ništa manje čuven strelac. Imao je na sebi crno odelo, crvenu mašnu i izvezen prsluk. Košulja s riševima bila je blistavo bela.

Lice mu je bilo prijatno i mirno kao uvek. Bilo je to lepo, oštro, mu-
ževno lice sa energičnom bradom, pravilnim, uzanim nosom, visokim čelom i intenzivno plavim očima. Smeđa kosa bila mu je uredno podsečena, a brkovi negovani.

Bio je doista fascinantna pojava, taj doktor Džon Holidej.

Maršal je posmatrao s vrata sa ne-
nim divljenjem igru nekadašnjeg zubnog lekara. Bila je to velika igra, prava umetnost. Gledao ga je neko vreme, a onda nastavio. Razmišljao je o Doku i njegovom prokockanom životu. Sedeo je ovde svake večeri u zadimljenom salunu, mešao karte, delio ih vešto i stavljao čipove na sto. Onda je sakupljao novac. Često je dobijao. Veoma često. Da je hteo, mogao je biti truli bogataš. No, nije hteo. Šta je uopšte hteo?

Vajat je često razmišljao o Holi-
deju. Još od dana kada je iznenada stao uz njega prilikom opasnog dvo-
boja sa Milt Rajsom i borio se kao pravi junak, još od tog dana prema kockaru Holideju maršal nije bio ravnodušan. Oni su, u međuvremenu, prošli zajedno kroz mnoge opasne borbe i bivali u teškim situacijama. Kockar je uvek bio tu, iznenada bi samo izrastao iz zemlje, iz neke senke i svojom sigurnom desnicom čuvao maršalu leđa.

Ima ljudi koji tvrde da bi Vajat Erp bi odavno mrtav da mu nije Ho-
lideja.

Bat Masterson, koji se nipošto ni-
je ubrajao u kockareve prijatelje, rekao je jednom, posle mnogo godi-
na:

— On je bio neobičan čovek. Ja
ga, na žalost, nisam nikada voleo, jer
je bio hladan kao led. Ali bilo je tri
stvari zbog kojih ću mu se do smrti
diviti: njegovoj brznoj desnici i sigur-
nosti kojom je pogađao cilj, i, naj-
zad, njegovoj privrženosti Vajatu
Erpu.

Mogao je još, uz to, dodati da se
uvek pojavljivao tamo gde je mogao
da bude potreban maršalu.

Pritom nisu nikad bili prijatelji u
klasičnom smislu, ta dva, u osnovi
tako različita, čoveka.

Bilo je to neko čudno, nemo pri-
jateljstvo, koje ih je vezivalo do
smrti jednog od njih.

Vajat je išao dalje. Bio je u noć-
nom obilasku grada. Uvek je negde
bilo gužve u ova nemirna vremena.

Kod „Siti” hotela sreo je Bila Tilg-
hama.

— Helo, maršale!

Vajat pogleda svog pomoćnika malo iskosa:

— No, bilo je malo kocke?

Visoki čovek se počea po temenu.

— Da. Sa sedamdeset dolara mesečno ne može čovek da ima prijateljicu, maršale.

Vajat se nasmeja, potapša Bila po ramenu pa nastavi.

Dve stotine metara dalje, u drugoj ulici, koja je kasnije dobila ime po njemu, sreo je Kida Farleja.

Pomoćnik je upravo nailazio iz velike konjušnice i iznenada se stvorio pred gazdom.

Čovek iz Misurija ga upitno pogleda.

Kid je zbunjeno trljao bradu.

— Prokleti šljam! — ote mu se uzvik.

— Šta se dogodilo? — upita Erp.

— Moj kolt je nestao!

— O!

— Da. Preko, kod sudnice neki me je tip tresnuo s leđa i onesvestio. Onda mi je odneo oružje. Džems Finč ga je video.

— I — kako taj čovek izgleda?

— To Finč s prozora nije mogao da razazna. Bilo je suviše mračno.

Vajat obori glavu i zamisli se. Mladić se zacrveneo od posramljenosti. Izgubio je svoj revolver. Oružje koje mu je maršal stavio na raspolaganje, jer nije imao dovoljno novca da kupi nov kolt.

— Izgubio se prema ambarima. Mora da je umakao iza drveća kod štale.

Vajat klimnu glavom, a onda reče:

— Hajde sa mnom.

Išli su zajedno i tražili tajanstvenog čoveka, koji je napao Kida i oteo mu oružje.

Sat kasnije prekinuli su traganje jer je bilo bezuspešno.

—o—

Džab je sedeo na velikom kamenu i piljio odsutno prema koralima.

Stoka se tiskala u ogradi. Sutra već stiže otkupljivač. Džab uzdahnu. Neka đavo nosi ona dva lupeža koja su mu ukrala kolt. Savio je cigaretu i, kada je hteo da je zapali, Gil Bradli se stvorio pred njim.

— Znaš li šta je s Džimom?

Mladić odmahnu glavom.

— Strahovito je pretučen. Celo lice mu je naduveno i krvavo.

Teksašanin sleže ramenima.

Bradli srdito šutnu vrhom čizme kamen i reče:

— Prokleti šljam. Već ću ja izvući iz njega ko ga je tako udesio.

Onda se okrete i ode.

Reči vođe goniča nisu ga ni malo kosnule. Bavio se drugim mislima. Pošao je ovamo da se obračuna s jednim čovekom, ubicom svoga brata.

Nekoliko minuta kasnije vratio se u glavnu ulicu. Kada je stigao do pred poštu, osvrnuo se na sve strane, a onda pošao uz same zgrade, duž cele druge avenije. Kopao je po zemlji vrhom čizme.

Ništa!

Vratio se i posmatrao tremove. Nisu bili visoki. Možda je kolt izleteo pod daske i grede?

Sagnuo se i počeo da čeprka ispod tremova. No, tamo je bilo tako mračno da se ni prst pred okom nije video. Gurao je ruke pod stepenice. Onda je čuo korake. Kada je pogledao gore spazio je par izglačanih čizama: Vajat Erp je stajao pred njim. Mladić oseti kako mu srce tuče kao mahnito. Naglo se okrenuo i odjurio.

-o-

Čim je svanulo, maršal se već našao na ulici. Prišao je tremu pošte i sagnuo se. Odmah je opazio revolver, privukao ga i zadenuo za širok pojas. Zatim se uputio u kancelariju. Video je Bila Tilghama kako stoji kraj ormana i nešto pretura.

— Bill!

— Dobro jutro, maršale.

— Bro' jutro. Slušaj, Bil, pusti Džefa Simpsona iz ćelije. Noćas sam ga zatvorio.

— Ol rajt!

Tilgham uze ključ sa eksera i izgubi se iz kancelarije.

Vajat je već stajao na vratima, kada se okrete i doviknu:

— Kid!

Mladić podiže pogled. Pretvarao se da je tek sad video maršala. Sve vreme je nesrećni Kid Farej sedeo u jednom mračnom kutu kancelarije i kunjao. Sa zebnjom je očekivao trenutak kada će mu maršal reći da mu takav pomoćnik, kome otimaju oružje, nije potreban.

Zbog toga je nesigurnim glasom izustio:

— Dobro jutro, maršale!

— Hvataj!

Erp je munjevito izvukao revolver i bacio ga prema mladiću.

Očima punim neverice posmatrao je Kid revolver.

— Pa ovo je... to je moj kolt.

— Da, pretpostavljam.

Vajat nabaci svoj stetson na čiviluk i sede za pisaoći sto.

— Ko li je opet prosuo ovotliki pepeo po stolu? — mrmlija je.

Kid priđe stolu:

— Mister Erp! Ja... došao sam samo da vam kažem da ću da idem.

Erp ga pogleda.

— To bi bio divan potez, Kid. Nego, slušaj dobro šta ću ti reći: izvuci konja iz štale i gledaj da do podneva stigneš na Hid ranč. Tamo su nestala goveda.

Mladić pogleda iznenađeno i zbunjeno svog gazdu, pa stavi revolver u opasač.

Kada se već uhvatio za kvaku, rekao je tihim glasom:

— To vam nikad neću zaboraviti, mister Erp. Znam da nisam delija kao Bat Masterson ili Bil Tilgham. Možda sam još suviše mlad, ali...

Vajat odmahnu rukom. Verovatno zato što je u tom času Tilgham izvodio Simpsona iz ćelije. Kid Farej izađe užarenih očiju.

Simpson zastade kraj pisaoćeg stola. Maršal uopšte nije dizao pogled, samo je rekao:

— Dobro jutro, mister Simpson.

Čovek je bio ugledan trgovac u gradu. Veoma je žalio zbog svog noćasnog ponašanja.

— Mister Erp, ja sam jedan običan magarac.

— Znam — bio je kratak odgovor. Onda obojica prsnuše u smeh. I Bil Tilgham se smejao. I na ulici su lica bila vesela. Sunce je bacalo zlatnocrvene zrake. Jutro je bilo divno.

Sa zapada se kotrljao voz prema gradu. Ženski smeh se orio na ulicama. Sve u svemu dan je počinjao veselo.

Samo je jedan čovek u gradu bio mračan i zamišljen. Gonič iz Teksasa.

Zamišljeno je posmatrao svoje drugove kako bacaju noževe na dasku, pričvršćenu za koral. Stalno su povećavali rastojanje. Svi nisu baš bili vični, tako da su noževi koji promaše dasku pogađali stoku. Čim bi pogodoena životinja riknula od bola, prsnuli bi u smeh.

Izenada se kod ograde stvori čovek. Gledao je kauboje hladnim tvrdim očima.

Bili Garisten je upravo bio na redu da baca nož. Već je uzviknuo, ali ga je pogled pridošlice prikovao na mestu.

Ed Karunter povika:

— Nastavite! Burazeru, ovde se oštro baca.

No, Garisten nije bacio nož.

Karunter ga prekori:

— Ne obazirite se na te varoške uštogljence. Zakuj mu to crno odelo za dasku.

U tom trenutku je stari Sandi izašao iz šupe. Prišao je Garistenu i uzeo mu nož iz ruke.

— To su upola deca — reče, obraćajući se maršalu, koji je još stajao kod daske izbodene noževima.

— Deca? — ponovi maršal otegnuto. Zatim je pogledao životinje koje su se tiskale uplašene kako bi izbegle noževe.

U to Džab Trask poskoči:

— Da, momci, treba da padnete na kolena pred Vajat Erpom.

No niko ga ne podrža. Nastavio je uporno.

— Veliki Vajat Erp! Pre godinu dana je ustrelio mog brata! A sad ide za mnom kao hijena.

Džim Sandi pogledom potraži neki zgodan komad drveta.

Maršal lagano pristupi Džabu. Bio je za glavu viši od mladića.

— Reći ću ti nešto, mladiću. Ja do ovog trenutka nisam znao ko si ti. Bez obzira na to, ja sam zbog tebe ovde. U toku noći, gore kod sudnice, jedan od mojih pomoćnika je napadnut, onesvešten i opljačkan. Bandit mu je oteo kolt.

Džab isturi bradu.

— Zbog čega mi sve to pričate?

— Mislio sam da imaš nešto da mi kažeš.

— Ja? — Džabovo lice postade plameno crveno. — Šta bih ja to imao da vam kažem?

Vajat ga nije puštao sa očiju.

— Možda ne možeš da mi daš taj revolver, jer si ga izgubio, jer ti je prilikom sudara sa onom dvojicom traperu kod trema pao iz ruke i iznenada odleteo tačno tamo gde si ga i tražio kada smo se sreli.

Dok je maršal to govorio, na Džabovom licu primećivala se značajna promena. Purpurno crvena boja ustupala je mesto boji kreča.

— Šta hoćete time da kažete, maršale? — rekao je žustro.

Gil Bradli je tog časa dojahao. Dva čoveka su ga sledila.

— Helo, maršale! — uzviknu Bradli. Po licima kauboja primetio je da se nešto dogodilo. Kliznuo je iz sedla, pustio uzde da padnu i stupio pred svoje ljude.

— Šta se dogodilo? — upitao je oštro.

Džef Loni mu odgovori:

— Džab je izgleda napao jednog od maršalovih pomoćnika i opljačkao ga.

— To niko nije tvrdio — upade maršal svojim metalnim glasom. — Ja sam čoveka samo pitao da li ima šta da mi saopšti s tim slučajem u vezi.

Bradli odmeri Džaba.

— Imaš li ti nešto s tim?

Džab je gledao pravo u maršala.

— Ne!

Bradli onda skrete pogled prema maršalu, koji zaključa:

— U redu. On je Teksašanin i moram da mu poverujem.

Uputio se prema šupama, gde mu se nalazio ridan, zastao i rekao preko ramena:

— Našao sam revolver. Moj pomoćnik ga opet drži u futroli. Nije poznao napadača.

Vajat se pope u sedlo i odjaha u grad.

Kauboji su se gledali međusobno.

Džab Trask stupi pred njih.

— Šta vi hoćete? Zašto piljite tako u mene? Zar uobražavate da sam to ja bio? Zašto bih ja napao pomoćnika i opljačkao ga. Nisam valjda lud?

Džim Sandi promrmlja tako da ga je Džab jedino čuo:

— Nadajmo se!

Bradli pogleda svog momka.

— Maršal nije ni tvrdio da si to ti bio, Džab. Nego, hoću nešto da

kažem: ti se poslednjih dana veoma čudno ponašaš. Zbog toga si sumnjiv. Želeo bih da se to izmeni. Mi ne možemo sebi da dozvolimo nepravilike sa maršalom.

To razjari mladog Traska.

— Ah, ne možete sebi da dozvolite gužvu sa maršalom. Naravno ne. Zbog toga što ga se bojite. Ja ga se ne bojim. Sigurno ne. Meni nije potrebno da se bojim. On je ubio mog brata. Da, on je Kona svojim prokletim revolverom ustrelio, bacio u prašinu. Pre tačno godinu dana. Svi imaju prpu od ovog čoveka. Ali velim vam: ja nemam.

Bio je to najduži govor koji je Džab Trask u životu održao. Sreo je tvrd pogled svog vođe goniča. Okrenuo se i otišao.

Bledo plavo, bez oblaka, bilo je nebo nad Arkanzasom. Sa zapada duvao je blag jutarnji povetarac preko korala i donosio miris savane i vode. U koralu je bilo živo. Bradli je doveo kupca i njegove kompanjone. Spretni trgovac je otvorio vratnice korala i ušao među goveda. Dodirnuo je leđa i sapi goveda, kožu, rogove i kopita.

Potrajalo je četvrt sata, pre nego što je izašao iz korala.

— U redu, Bradli. Možemo da zaključimo posao.

Zajedno su odjahali. Goniči su ih pratili pogledom. Džab je bio naslonjen na vratnice i primetio Sandija nedaleko od sebe:

— Koliko će to sad još trajati?

Stari ga i ne pogleda.

— Tako drskom momku ne bi trebalo da odgovorim. Ali ja sam mator da bih bio suviše gord. U redu, oni će sada odjahati u „Long

Brenč" salun i dokrajčiti posao. Možda će ga zaliti i u „Alhambri”.

— Sandi sleže ramenima. — Sve zavisi od toga koliko je trgovac vešt i prepreden.

— I? — ispitivao je mladić nestrpljivo. — Kada će se Bradli vratiti?

— Predveče.

Džab se počea iza uha i steže snažno pesnice u džepovima, tako da su šavovi pantalona pucali.

Prokletstvo! Šta sad da čini? Večeras dolazi Bradli s novcem. Vođa je obećao da celu sumu i sve momke vrati u Santa Fe.

Džeparac, koji su momci već dobili, potrošen je u Dodžu. I to je Vajat Erp uspeo lepo da uredi sa vođama goniča. Momci po dolasku u grad nisu dobijali celu zaradu, da se ne bi danonoćno opijali i demolirali sve što im se nađe na putu. Maršal se dugo sa vlasnicima krčmi i saluna nosio zbog toga. Konačno je ipak uspeo da ih ubedi da je tako i za njih bolje. Štete, koje pijani kauboji počine, veće su od svake zarade.

Zbog toga su momci dobijali celokupnu zaradu tek kada bi se vratili na svoje rančeve.

Džab Trask i Džim Sandi će, na primer, dobiti novac tek u Pekosu.

Na taj način gužva nije samo preseljena iz Dodža na neko drugo mesto, nego gotovo sasvim sprečena.

Džab se uspravi i duboko udahnu punim plućima svež jutarnji vazduh.

— Ako dođe večeras, onda nećemo danas krenuti?

Sandi opet sleže ramenima.

— Ne znam. Sačekaj.

Mladić žustro upita:

— Kada ćemo dobiti oružje?

Stari nabra svoje srebrnobeke obrve:

— Kada krenemo. Napolje, van grada će nam predati.

Mladi gonič steže usne.

— Moj kolt mi je potreban.

— Hteo bih da govorim s tobom, Džab. Nekoliko puta sam pokušao, ali si me ti prekinuo u pola reči.

— Šta hoćeš da govoriš sa mnom?

— pitao je mladić.

— O Konu bih govorio.

U svetlim Džabovim očima blesnu gnev, a rumenilo mu obli lice.

— Neću da govorim o svom bratu. Neću! On je mrtav. Gore na But Hilu leži pod zemljom. Pod jednom malom upalom humkom.

— Ja ipak moram da govorim s tobom. Koliko god to bilo neprijatno, moram...

— Ne moraš uopšte. Jer ja to neću. Dosta sam čuo. Bač Kiton me je o svemu obavestio.

— Kiton nije osoba, od koje se takva obaveštenja slušaju.

— Zašto ne?

— Zato što je lupež, pijanica, kavgadžija i revolveraš.

— Njegova stvar — uzvрати momak.

— U redu. Ali on nije nipošto čovek od koga treba da saslušati vesti o smrti svog brata. O tome hoću da govorim s tobom, Džab, iako to nerado činim. Kon je...

— Ja sa tobom neću o tome da govorim. Vajat Erp ga je ubio.

— Ti si lud. Prvo me saslušaj pre nego što ma šta tako izgovoriš.

— Budi miran — prosikta mladi Teksašanin ljutito.

— Kod nas u Novom Meksiku ljudima kakav si ti daju posebno ime..

— Da — umeša se crvenokosi Loni iznenada. — Ja mislim da ljudi i u Koloradu i Kanzasu imaju isto ime. To je „Tvrdoglavko“.

Pre nego što je Džab mogao bilo šta da odgovori crvenokosi kauboj ode zviždeći.

Sandi uhvati mladića za mišicu.

— Džab, ja ti mislim najbolje.

Mladić se divlje istrže:

— U redu. Ako je tako, nabavi mi revolver.

— Šta će ti?

— Hoću da se borim s maršalom.

— Ti si lud. Ako u gradu носиš vatreno oružje, kršiš zakon. Ako pucaš na maršala, takođe udaraš na zakon. Bićeš osuđen. Tako ti je to, u koliko to ranije nisi znao.

— Znači, tako stoje stvari? Taj prokleti tip može da čini i naređuje šta hoće, i sve to pod firmom zakona.

— On ne čini, niti nalaže šta on hoće, Džab.

— Potreban mi je revolver — siktao je mladić uporno.

— Nećeš dobiti ni jedan. Niti od mene, ni od bilo koga. Ako uprkos tome nabaviš oružje, već ćeš prekršiti zakon, pre nego što ispališ i jedan metak. Zbog čega hoćeš da se nosiš s maršalom. Zbog Kona? To je bezumlje. Dozvoli da ti ispričam kako se to odigralo. Možda ćeš onda shvatiti...

— Ja neću da mi pričaš, niti hoću da shvatim! — Udarao je čizmom po zemlji, tako da se prašina uskovitlala. Bio je tipičan Teksašanin, impulsivan, tvrdoglav i neobuzdan.

— Ja ću se s njim boriti!

— Neće doći do toga.

— Moja stvar.

— U redu, ako to i uspeš, stvar će biti rešena po kratkom postupku. Nema boljeg strelca od Vajat Erpa.

— Pogodiću ga, ako upotrebim jedan trik.

— Znači, hoćeš da se koristiš prevarom? Onda si ti otpadnik od zakona, bandit. Opet činiš grešku, kršiš zakon, ali što da govorimo, kada ti to neće uspeti.

— Neka đavo nosi zakon! Nije nepošteno. Zar nije nepošteno što je Kon ubijen? To je užasna nepravda!

Stari zaključio:

— Ako uobražavaš da ćeš čoveka kao što je Vajat Erp nadmudriti trikom, onda bolje odmah idi i iskopaj sebi grob kraj Konovog.

— Znači, ja sam vezan, bespomoćan da osvetim svog brata? Nego, videćeš još! Čudićeš se! Ja ću ga položiti u prašinu.

— Znaš, Džab — reče stari Sandi, gledajući u prašinu. — Ti si ranije bio fini momak. Gde god bih te sreo, pomislio bih: divan momak, ovaj Trask. Hoćeš li da znaš šta danas mislim?

— Ne, ne zanima me.

— U redu, zadržacu za sebe. — Okrenuo se i otišao u šupu. Iznenada proturi glavu kroz prozor. — Što se onog trika tiče, želim ti puno sreće. Biće ti potrebna. Pre pet godina sam video u prašini Vičite momka koji se poslužio trikom u dvoboju sa Vajat Erpom. Bio je to

čak đavolski trik. Pokušao je da puca maršalu u leđa. Bio je to jedan od ljudi Manena Klementsaa. Sličnu stvar sam pre tri godine video ovde u Dodž Sitiju. Mladić koji je pokušao trik, takođe je završio u prašini. Naime, potegao je oružje bez prethodnog upozorenja. Maršal je bio poluokrenut.

Džab zaškrjuta zubima, a stari gonič brzo uvuče glavu.

-o-

Čovek je jurio gradom i tražio revolver. Maršal je znao za prepad na svoga pomoćnika. To što ga nije uhapsio, Džab je protumačio samo kao znak da Erp ima nečistu savest.

Tražio je uporno revolver. Hoće da ubije maršala, da osveti svog brata.

Ali, izgleda, u ovom prokletom gradu niko nije nosio revolver. Niko, izuzev maršala i njegovih pomoćnika.

Iznenada ugleda čoveka koji je nosio opasač, načičkan mecima. Iz futrole mu je virila drška revolvera.

Ko bi mogao biti taj čovek? Zašto je nosio kolt? Po svemu sudeći, smeo je da ga nosi, jer je tako spokojno stajao naoružan na tremu i čitao novine. Džab priđe bliže.

— Hello!

Čovek pogleda preko novina.

— Hello, mister?

Mladi Teksašanin je bio uporan:

— Hteo sam da vam predložim jedan posao, mister.

Bio je to veoma star čovek, lica izbrazdanog borama.

— Ja ne pravim nikakve poslove. Čitam sada novine.

— Hoću da otkupim vaš revolver.

Čovek nije reagovao.

— Hoću da kupim vaš revolver

— reče Džab glasnije i osvrte se oprezno, iako nikog u okolini nije bilo.

Starac ga je upitno gledao pravo u oči.

Mladi Teksašanin se maši za džep i izvuče iz njega prsten, koji je imao ugrađen divan brušen kamen.

Stari pogleda prsten.

— Tri puta je vredniji od vašeg revolvera. To je prsten moje majke...

— Ti si lopov! Mangup i lupež — reče čovek hrapavim glasom.

Džab steže usne. — Ne vičite toliko. Šta je bilo? Prsten za revolver.

Čovek je kašljucao.

Džab uhvati starog za ruku i stavi mu na mali prst blistavi prsten, a istrže revolver iz futrole.

Pošto je držao oružje u ruci, nabra čelo. Šta li je sad ovo! Bio je suviše lagan, gotovo bez težine. Bio je to kolt — igračka, kakve se na istoku sada prave u fabrikama.

Stari reče:

— Dobar revolver, zar ne? — Onda pogleda prsten. — Dobar prsten...

Džab tresnu igračku starom čoveku o glavu. Ovaj uzviknu od bola. Novine mu kliznuše u krilo. Mladić primeti da ih je držao naopako okrenute. Tek tada puče mladom goniču pred očima: stari je bio malouman.

Divljim pokretom mu strže prsten s prsta i otrča.

Odjednom je stao kao ukopan. Neko ga je pozvao po imenu.

Bio je to ženski glas. Glas koji mu je bio poznat. Lagano se okrenuo i ugledao devojkicu — Lauru Higgins. Smešila mu se i mahala rukom.

I on se usiljeno osmehnu.

— Jeste li već jeli?

Kauboj odmahnu glavom.

— Onda vas ja pozivam.

Mladić je zbunjeno gledao u zemlju.

— Dodite samo — doviknu devojkica. — Idite sporednim stepenicama.

Džab se bojažljivo osvrte. Preko, na tremu, sedelo je nekoliko ljudi. Ispred berbernice stajala su dva traperi i žmirkala.

U „Long Brenč” salunu je u ovo doba, izgleda bilo mirno.

Najzad pođe uz stepenice.

—o—

Devojkica mu hodnikom pođe u susret. Zapahnuo ga je parfem. Laura ga je fiksirala svojim smaragdno zelenim očima.

— Hodite, Džab — rekla je nežno i uhvatila ga za ruku. Dodela ga je do vrata i prosto ga gurnula u sobu.

Mladić zastade. Smeteno je posmatrao otrcani plišani nameštaj, kojim je soba bila natrpana. Na stolu se pušila duboka zdela. Bilo je postavljeno za dvoje.

Žena ga blago munu u rebra.

— Napred, sedite.

Džab sede za sto. Žena mu napuni tanjir. No, inače uvek gladni mladić, nije imao apetita.

— Jedi već! Kon se nije tako molio.

Viljuška mu ispade iz ruke.

— Kon? Je li i on bio ovde?

Ona ga iznenađeno pogleda.

— Naravno.

— Ne razumem zašto bi to bilo — naravno?

Džab se osvrte i razgleda sobu.

Kroz ljubičaste zastore dopiralo je malo dnevnog svetla. Sofa je bila iskrzana, a dve naslonjače su odavno ostavile za sobom svoje bolje dane.

Zidni sat je otkucao dvanaest.

Džab ustade. Lagano, oborene glave, pošao je ka vratima. Iznenađeno vide ženu pred sobom raširenih ruku. Zagradila mu je prolaz. Pogledao je u oči.

Laura reče:

— Ostani ovde. Ostani. Treba da govorim s tobom.

Teksašanin je ćutao.

— Hoću da govorim s tobom o Konu.

Džab odgurnu ženu u stranu tako jako da je pala na pod.

— Ja sam ga... volela — rekla je jecajući.

U mladom čoveku se sve komešalo. Nije umeo da se ophodi sa ženama. Liz, koju je prošle godine upoznao, otišla je s jednim momkom, a mala Meri iz Loveove zadruga nije imala ni sedamnaest.

Pogledao je ženu namršteno.

— Potreban mi je revolver.

Podigla je glavu. Oči su joj bile suzne.

— Revolver?

— Da.

— Hoćeš da ga ubiješ?

Mladić potvrdi.

Nikome od njih nije palo na pamet da se nisu razumeli: ona je mislila na Doka Holideja, a on na Vajat Erpa.

Laura ustade i priđe ogledalu.

Cešljala se lagano i koketno. Džab joj je posmatrao leđa.

— Možete li da mi nabavite revolver?

Žena se okrete, prekrsti ruke na grudima i pogleda ga oštro:

— Pokušaću!

Džab Trask uđe nekoliko minuta posle Laure u „Long Brenč” salun. Samo za nekoliko stolova bilo je gostiju.

Mladi Teksašanin stade uz šank. Nekoliko ljudi je već stajalo tu. Građani Dodža u građanskim i jedan u kožnom odelu.

Džab je znao da Laura sada traži revolver. Ruka mu je nesvesno stezala čašu.

Vlasnik saluna gurnu zavese od perli i izgubi se u bočnoj prostori.

Džab začu njegov glas:

— Šta tražiš ovde? — Zatim ženski vrisak.

— Najzad sam te ulovio prokleta kradljivice! — vikao je vlasnik saluna.

Nervozan, mladić ispi piće na dušak, zatim baci novac na šank i izide iz lokala. Lutao je nemirno gradom. Nije osećao glad. Oko tri je Sandi ustao i prišao ogradi korala. Džab, koji u međuvremenu došao, pođe za njim.

— Bio sam već sedam puta u Dodžu — reče stari, ne okrećući se.

— Iduće godine ću ponovo doći.

Džab zabaci šešir na teme. Stari nastavi:

— To je doista divan osećaj kada znaš da se opet možeš vratiti.

Mladić je gledao u goveda. Onda otpljunu:

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Ništa, samo da je prijatan osećaj kada znaš da možeš ovamo ponovo doći.

— Ovamo? — reče mladić prezirivo.

— Da, ovamo, Džab. Ovde, u Dodž. Volim ovaj grad. Volim dolinu Arkanzasa, glavnu ulicu, „Long Brenč” salun, atmosferu u njemu, ljude. Preko cele godine sanjam ovaj grad. Sa strahom pomišljam na dan kada će rančer odmahnuti glavom, a vođa goniča se kiselo nasmejati i neće me povesti.

— Ne razumem te.

— Naravno da ne. Još si mlad, a to nije greh. To što si zaslepljen, to je zlo.

Džab isturi prkosno bradu.

— Ti govoriš sve same besmislice, stari.

— Može biti...

-O-

Sa istoka se čulo zviždanje. Voz je ulazio u stanicu.

Sandi ga je pratio pogledom.

— Nebesa, šta je to?

— Šta? — upita Džab, nezainteresovano uvijajući cigaretu.

— Jesi li video vagone iza lokomotive?

Stari zviznu kroz zube.

— Jesi li video sve one plavokaputaše?

— Ne.

— Plavokaputaši su bili u vagonima. Imali su puške u rukama.

Pridružio im se crvenokosi Lonl.

— Dao bih svoj stari šešir da saznam šta znače oni vojnici u vozu.

Sandi je trljao bradu.

-o-

Ljudi na stanici su radoznalo gledali vojnike.

— Šta se dešava? — upita Abe Vilms.

Jedan oficir skoči s vagona i priđe Vilmsu. Šapnuo mu je nekoliko reči.

— Ja sam Džon Šon i čuvam transport.

— Aha?

— Gde mogu da nađem maršala?

— Vajata Erpa?

Oficir razrogači oči.

— Zar je Vajat Erp ovde maršal?

— Da.

— Tako je. Pa mi smo u Dodžu.

Vojnici su stajali kraj odškrinutih vrata vagona i posmatrali svog oficira.

Vilms upita, posmatrajući vagone:

— Kuda ide transport? Šta to vozite?

Kapetan žmirnu značajno. U to primeti krupnog čoveka sa zvezdom na grudima.

Oficir mu pođe u susret.

— Mister Erp?

— Ne, ja sam Bat Masterson. Šta se desilo, kapetane?

— Moram da razgovaram sa Vajatom Erpom.

Pomoćnik pokazao preko ramena:

— Maršal je kod koralala.

Kapetan Šon požuri u tom pravcu. Sreo je, uz put, teksaškog goniča Džaba Traska.

— Vajat Erp? — gonič sleže ramenima. — Šta hoćete od njega?

Oficir planu:

— Slušajte, mladi čoveče, to ću mu sam reći. Ako ne znate, nemojte me zadržavati.

Teksašanin ne reče ništa, nego nastavi prema glavnoj ulici. Šon odmahnu glavom pa se uputi prema koralima.

Pošto je prešao nekoliko jardi, Džab zastade iznenada, okrete se i krenu u suprotnom smeru, za oficirrom.

Vajat Erp je razgovarao kod gornjih šupa sa vođom goniča, koji je upravo doterao novo krdo.

Šon se raspitivao kod jednog kaubojala.

Ovaj pokaza na grupu od sedam ljudi, koja je stajala kod šupa. Kapetan ih pogleda i odlučno priđe visokom čoveku u tamnom odelu. Erp nije nosio zvezdu.

— Mister Erp?

Vajat okrete glavu. Oficir ga pozdravi.

— Moje ime je Šon, kapetan Šon. Mogu li da govorim s vama na trenutak?

— Naravno.

Vajat se pozdravi s kaubojima.

— Ja pratim ovde jedan poverljivi, tajni transport, mister Erp. Moram noćas da ostanem na stanici, jer lokomotiva nije nešto u redu.

Vajat je po običaju prekrstio ruke preko grudi.

— Sigurno, zašto ne, ali...

— U redu, moram vam poveriti o čemu se radi. Ne mogu bez toga. — Šon pogleda oprezno oko sebe. — Možemo li ovde da razgovaramo?

— Što se mene tiče, možemo i u kancelariji.

Oficir je razmišljao nekoliko trenutaka. Onda odmahnu glavom — ovde nema nikoga. Mašio se za kožnu torbicu, koja mu je bila zakačena za opasač, izvadio dokument i razvi ga. Onda ga pruži maršalu.

-0-

Džab je pratio oficira sve do šupa. Do samog ugla, a onda je zastao. Opresno je samo izvirio, a onda se hitro povukao nazad. Video je oficira sa maršalom. Onda je čuo da su zastali kod poslednjeg prozora. Ni sam nije znao zašto tako postupa. Potrčao je, uleteo u šupu i pritajio se kod prozora i prisluškivao.

Iznenada začu glas oficira:

— Jeste li pročitali?

— Da.

— Onda vam je jasno da se radi o jednoj izuzetno važnoj stvari.

Maršal ništa nije odgovorio

Šon je objašnjavao.

— To je novi eksploziv, koji je pronašao jedan nemački inženjer. Nekoliko unci je dovoljno da digne kuću u vazduh. Biće isproban u Montani. Izvidnica je već tri nedelje na terenu, da bi odabrala mesto za eksploziju. Tovar teži svega deset funti, a bio bi dovoljan da ceo grad digne...

— Trenutak — prekide ga maršal.

Proturio je glavu kroz prozor.

— Jeste li nešto čuli? — pitao je oficir.

— Ne znam. Sačekajte trenutak.

Džab je uspeo da se sakrije iza jednog ormana.

Zadržao je dah i osluškivao. Bilo je krajnje vreme da umakne. Iskocio je na suprotnu stranu, pre nego što je Erp stupio unutra.

Vajat pogleda oko sebe. Bila je to pre sumnja nego šum koji ga je naterao da dođe ovamo.

Da je oficir bio bar upola oprezan kao Erp, mladi gonič mu ne bi neprimećen umakao.

Čovek iz Misurija se vratio pred zgradu. Kapetan Šon je zapalio virđinija cigaru.

— Kao što vidite, paklena stvar. Morate mi verovati da neću biti ni živ ni mrtav dok ovaj prokleti tovar ne preda u Kolorado Springsu.

— Hajdemo na stanicu — predloži maršal.

Džab, koji je do tada čuo svaku reč, morao je da zaključi da je Erp izuzetno oprezan čovek. O celoj stvari sam nije izustio ni reč, nego je čak prekidao oficira i nagovorio ga da se udalje od šupa.

Da možda nije znao da neko prisluškuje? Ili slutio? Džab nije znao. U svakom slučaju, maršalovo reagovanje mu je bilo čudno.

Posmatrao ih je kako idu zajedno prema železničkoj stanici. Stalno je mislio na revolver. Ono što je sada čuo, bilo je potisnuto negde daleko.

Pola sata kasnije obreo se u centru grada. Žega je postala nesnosna. Kuće su mirisale na smolu i ter. Usput je bacio pogled na „Long Brenč” salun. Sandi je sedeo na tremu i doviknuo mu:

— Hodi ovamo, Džab! Udariće te sunčanica.

Teksašanin je prečuo poziv. Jezik mu se lepio za nepce.

Sandi je bio uporan:

— Hodi, častiću te pićem.

Džab samo odmahnu rukom.

— Ako čekaš Gila, onda je bolje da nađeš stolicu i spustiš se negde u hlad. Ako negde s flašom druguje, teško će se od nje rastati. Naročito, ako drugi plaća piće.

Džim Sandi je bio u zabludi. Upravo u tom trenutku je iz saluna izlazilo nekoliko ljudi. Kada su stupili na ulicu i prišli prečkama do konja, Džab vide da se Gil nalazi među njima. Odmah je krenuo, a Sandi za njim, držeći se senke.

Bradli se vinuo u sedlo. Kad je ugledao svoje ljude, reče:

— Hej, Džim, hajde sa mnom. Idemo po naše oružje u maršalsku kancelariju...

Džab se ukoči. Gledao je svog vođu ne trepćući.

Ovaj mu se obrati:

— Hajde, kreni i ti. Natovarićemo opasače na mog konja.

U kancelariji su zatekli jednog od pomoćnika — Kida Fareja. Džab ga odmeri, pa obori brzo pogled. Nebesa, to je momak koga je napao...

Kid ustade kada je Bradli ušao.

— Znači, već je gotovo, mister Bradli?

— Da, bila je to izuzetna sreća što smo tako brzo okončali posao.

— Ima ljudi koji po jedan dan odsele u gradu — primeti Farej, skidajući sa zida ključ ostave za oružje.

— Sigurno. Nekoliko dana je čak zabavno u vašem skupom gradu. Ali, posle toga mi je dosta!

Kid donese zavežljaj sa opasačima momčadi koju je Bradli predvodio. Jedan deo je predao Bradliju, jedan Sandiju, a ostatak mladom Teksašaninu.

Džab odmah ugleda svoj kolt, pusti ostale na pod i htjede svoj da opase.

Farej pogleda vođu, nabravši obrve.

Ovaj odmahnu glavom:

— Ne, Džab, ovde to ide drukčije. Dobićete oružje kad izađemo iz grada.

Traskovo lice ličilo je na masku. Već je držao svoj opasač u rukama.

Bradli mu ga oduze naglim pokretom, pa potpisa da je uredno primio sve oružje i uputi se napolje. Sandi ga je sledio. Džab i sam krete lagano za njima.

Kada je prolazio pored pomoćnika i pogledao ga je drsko u lice.

— Mogli biste da pazite bolje — na svoj kolt, mister.

Kid ga je gledao zapanjeno.

—o—

Napustili su grad. Iza mosta Bradli zaustavi konje i podeli opasače. Onda su krenuli dalje. Džab nije prišao da primi zaradu.

Sandi mu reče:

— Nećeš valjda biti takav idiot da odbiješ platu?

— Uzeću je kasnije.

Sandi odmahnu glavom.

— Ja sam u svom veku upoznao dosta momaka, ali tako bandoglavog, doista, nisam.

— Gubi se!

— U redu. Ja ću iduće godine posetiti tvoj grob na But Hilu i razmišljati o tome da pod zemljom leži divan momak, koji je mogao dugo da poživi da nije bio tako plitkومان. Zbogom!

Okrenuo je konja, ali se posle pedeset pet jardi opet vratio. Prišao je Džabu sasvim blizu.

— U redu, hoću bar da se oprostim s tobom.

Pružio je levicu. Džab je odgurnu. Na to stari gonič trže revolver iz opasača takvom spretnošću, kakvu bi mu teško neko pripisao. Cev mu je bila u ruci a drškom je svom žestinom tresnuo Džaba po glavi. Mladić samo kliznu u stranu. Džim ga prihvati, a onda potera konje. Kada se povratio, već je dobar deo puta bio prevaljen. Trljao je glavu. Kraj njega je jahao Sandi. Džab se osvrte. Grad više nije mogao da vidi. Vođa je jahao odmah iza njega.

Džab protrese glavom.

— Hej, šta se dogodilo?

Sandi sleže ramenima.

— Verovatno sunčanica. Već sam te upozorio pre podne.

U udoljici, dvadesetpet milja jugozapadno od Arkanzasa, Bradli naredi da se ulogore i prenoće. Džab nije bio određen na stražu. Kada je hteo i njega da odredi, Sandi se umeša:

— Ja ću preuzeti poslednju smenu, Gil.

—o—

Džab nije sačekao poslednju smenu. Kada je crvenokosi Džef Loni bio na straži zvezde su počele da blede.

Moglo je biti oko tri. Mladi gonič nije ni trepnuo. Ispod oboda šešira motrio je na stražare. Znao je da je Džef nemaran momak, pa nije bila retkost da na straži malo odspava.

Posle prvog obilaska, seo je na zemlju, naslonio se na sedlo i uskoro mu puška kliznu iz ruku.

Džab se kao Indijanac izmigolji i ode do svog konja. Sedlo nije mogao da ponese. Uzengije bi udarale jedna o drugu i probudile nekog. Polako je izveo konja. Kada je mislio da je dovoljno odmakao, bacio se na neosedlanog konja. Hitao je prema severoistoku. Stigao je do reke još pre svanuća. Mostom je odjekivao topot kopita. Zastao je pred tablom na kojoj je bila ispisana zabrana nošenja oružja i srušio je. Onda je nastavio drugom avenijom prema glavnoj ulici.

Konja je ostavio u bočnoj uličici i samo lako prebacio uzde preko prečke ispred male radnje, koja je u to doba bila još zatvorena.

Hitao je uz stepenice kuće, u kojoj je stanovala Låura Higinis. Zakucao je oštro na vrata.

Potrajalo je prilično pre nego što se devojka odazvala:

— Da.

— Ja sam to, Džab Trask!

Otvorila je posle nekoliko sekundi. Pri bleđoj jutarnjoj svetlosti, koja je prodirala kroz mali prozor u hodniku video je devojčino lice umorno i bleđo. Jutarnji ogrtač je bio prilično pohaban.

— Džab.

Uvela ga je u sobu. Teksašanin priđe prozoru i otvori ga.

— Ovde je da se čovek uguši!

Devojka je ugledala opasač sa dva kolta i uzviknula:

— Džab! Šta to smeráš?

— Sačekaću ovde dok sunce izgreje. Onda ću ga ustreliti.

— Ali on ne ustaje tako rano.

— Pozvaću ga!

Ona nervozno klimnu glavom i prođe prstima kroz kosu.

— Moraš biti miran Džab, potpuno miran.

Ta opomena bila je sasvim izlišna. Iako mu je srce gorelo, glava mu je bila hladna. Bio je sasvim miran.

— Ustreliću ga kao psa!

Laura mu priđe i stavi mu ruku na mišicu.

— To ti činiš zbog mene, Džab?

Video je plamen u njenim očima i nije mogao da kaže ne.

Žena je verovala da hoće da ustreli Doka Holideja. Nije uopšte razmišljala koliko bi to bilo besmisleno. Najzad, mladić uopšte nije poznavao kockara. Video ga je jedan jedini put u prolazu i nije imao nikakvog razloga da se bori s njim.

— Ti to činiš zbog mene, Džab.

Njene bele ruke su se sastavile oko njegovog vrata.

Gledao je u oči, ali nije ništa rekao.

Onda se oslobodio zagrljaja i pošao prema vratima.

— Moraš nešto da pojedješ i popiješ kafu...

Džab odmahnu glavom.

Ali žena nije na to obraćala pažnju. Kada je sve bilo postavljeno, a mladić se i ne pomeri, žena razvuče usne:

— Popij bar gutljaj kafe, Džab.

Gledao je mirno kroz otvoren prozor u dvorište...

Sunce je već odskočilo i bacalo svoje plamene zrake na krovove.

Žena uze šoljicu s kafom i prinese je mladiću.

— Popij makar gutljaj, Džab. Ovo nije dečija igra.

— Znam — odgovori Džab žustro.

— On je vraški strelac.

Mladić buknu i gnevno joj izbi šoljicu iz ruke.

Laura uplašeno vrisnu. Vrela tečnost joj je opekla ruku, a šoljica se s treskom razbila u hiljadu komada.

Džab je i dalje piljio kroz prozor. Znači, došao je trenutak. Sada će izvršiti zadatak koji je sam sebi postavio.

Ako ne bude imao sreće, onda će ležati na But Hilu, kako je to Džim Sandi i rekao.

Obratio se iznenada Lauri:

— Možeš me koji put posetiti.

— Gde? — upita iznenađeno devojka.

— Na But Hilu, ako ne budem imao sreće.

Rekavši to, uhvatio je kvaku. Ona ga uhvati za ruku.

— Čekaj, Džab! Moraš da sačekaš, još je rano! Suviše rano. To bi bilo dobro po njega, ako bi stajao na ulici i čekao ga. Imao bi vremena. On još mora da ide po revolver.

— Revolver? — upita mladić začuđeno. — Zar ozbiljno misliš da ga nema uz sebe?

— Pa, možda i ima.

Džab je čekao. Stajao je na prozoru i gledao u dvorište.

Vreme je prolazilo. Onda su se u dvorištu čuli glasovi. Oživelo je. Stanari su počinjali dnevni posao.

Sat je otkucao sedam puta.

Laura mu otvorila vrata.

— Mnogo sreće!

To je sve što je rekla.

Džab je energično sišao niz stepenice. Konj lako zarza kada je sišao na ulicu.

Hitao je prema glavnoj ulici. Do hotela u kome je maršal stanovao bila je nekoliko metara. Zastao je pred ulazom.

— Erp!

Poziv je zvučao kao krik divlje zveri. Stanovnici Dodž Sitija su sličan poziv već više puta čuli. Već godinama su u grad dolazili ljudi i izazivali maršala.

Bili su to divlji ljudi, željni avantura i osvete. Revolveraši, banditi, skitnice, maloumnici, stari i mladi.

Odmah se stvoriše na tremovima: ljudi, žene i deca. Poziv ih je uplašio. I maršal je čuo poziv. Upravo je sedeo i pio jutarnju kafu. Ustao je i pogledao kroz prozor.

Kratko je odmerio Teksašanina, vratio se za sto i mirno ispio kafu do kraja.

Gospođa Bing, mala, debeljuškasta kafedžika, kršila je ruke:

— Neće valjda opet biti puškaranja, mister Erp?

— Ne znam, gospođa Bing.

—o—

Još jedna osoba čula je Teksašaninov poziv. Dok Holidej.

Odmah je pritrčao onako sanjiv, prozoru.

Pošto je video Traska, okrenuo se, prišao ogledalu i počeo lagano da se oblači.

Vajat iziđe iz hotela i zastade na tremu. Kada ga je mladi gonič video, zaurla:

— Dođi na ulicu, Erp!

Čovek iz Misurija ga nemarno odmeri, pa mirno krete ka sredini ulice. Prilazio je Trasku. Ovaj uzviknu:

— Stoj!

Vajat stade.

Mladi Trask je stajao kao kip, raskoračen, sa rukama u visini opasača.

— Erp, ja sam Džab Trask!

Primetio je da je maršal ostao krajnje miran — ravnodušan.

— Znam da si ti hladan pas, Erp. Znam da te je baš briga ko sam ja. Možda mi više ni ne znaš ime. Podsetiću te. Ja sam Džab Trask.

— To si već rekao — prekide ga Erp mirno.

— Da, rekao sam. A sad ću ti reći još nešto. Pre godinu dana ti si ovde, na ovom mestu, ustrelio mog brata. No, pošto nosiš zvezdu, niko se nije usudio da ma šta učini. Ja sam došao čak iz Pekosa da se s tobom obračunam.

Čovek iz Misurija je stajao uspravljen, u svom crnom odelu. Čizme su mu bile izglaçane, tako da su se zruci jutarnjeg sunca prelamali o njih.

— Imaš li još problema? — Maršal je to rekao mirno, nemarno, bez ikakvog uzbuđenja.

Kauboja obli rumen.

— Mene nećeš blefirati, Erp! Ti ne! Znam da te se svi boje. Da ih sve praviš budalama. No, sa mnom je drugačije. Ja sam stupio kod Bradlija samo da bih tebe sreo. Sada sam ovde, Erp. Sada sam tu!

— Ti si već prilično dugo ovde, Džab.

— U pravu si, Erp. Ali nisam do sada imao revolver.

— Tačno je. Pokušavao si na razne načine da ga se dočepaš. Napao si mog pomoćnika Kida Fareja. Bio si

kod kauboj na reci hteo da kupiš oružje, čak si hteo da se dočepaš i revolvera-igračke maloumnog Džona Bela...

Rumen nestade sa mladićevog lica. Pobledео je.

— Stoj, Erp! Ne moraš mi držati pridiku. Znao sam da me poznaješ. Nisi mi tek tako bio kao pas za petama.

Čovek iz Misurija se jedva uzdržao da ne prsne u smeh.

— Varaš se, Džab. Nisam te poznavao. To što smo se nekoliko puta sreli nije nikakvo čudo. Konačno, nisi se baš ponašao kao normalan čovek. Ja sam maršal u ovom gradu i već po dužnosti treba da obraćam pažnju na takve ljude. Samo to je bilo u pitanju.

Džab isturi bradu besno:

— Dosta s brbljanjem! Sada dolazi obračun! Ti si ustrelio Kona. Red je sada na tebe! Poteži!

Vajat je mirno gledao gnevnog čoveka.

— Poteži! — urlao je Džab.

Vajat se i ne pomeri.

— Treba da potegneš kolt! Inače ću te ustreliti kao psa!

Erp zadiže peševe kaputa. Videlo se da nema oružja.

— Žao mi je Džab, ali od šale neće biti ništa.

Kauboj je piljio zbunjeno.

— Blef! To je blef! Tako me nećeš nasapunjati. Kada je Kon ovde stajao nisi isto tako imao oružje. Da ga nisi rodio? Ne, na taj štos me nećeš uhvatiti, burazeru. Napolje s koltom!

Maršal podiže ruke pa ih onda ponovo spusti.

— Rado bih govorio s tobom o Konu, Džab. Mislim da to nije bio

razuman čovek, koji te je tako obavestio o događajima.

— Bio je razuman. Veoma čak. Ti ga poznaješ. Zove se Bač Kiton.

— To sam i posumnjao. U redu, samo bih te pitao zbog čega Kiton nije i ovog puta bio u Bradlijevoj momčadi.

— To me se ne tiče. On može da dođe ovamo. To sa nama nema veze. Ti si Kona ustrelio, a to je za mene jedino važno.

— Hodi kod mene u kancelariju, Džab, da razgovaramo o tome.

Gore na prozoru stajala je žena bledog lica, Laura Higgins. Od kada je mladi gonič uzviknuo maršalovo ime, u njoj se nešto slomilo. Bila je uverena da će Teksašanin izazvati kockara.

Kako joj je to samo palo na pamet?

Krutim pokretom sklonila je nestajni čuperak s čela. No, ostala je na prozoru.

Najzad, Džab je izazvao maršala.

Nebesa, ako tog Vajata Erpa baci u prašinu, onda bi uskoro i Holidej bio likvidiran. Obojica su imala dosta neprijatelja.

Nije joj ni malo stalo do mladića. Kao, u ostalom, ni do Kona...

— Ne — siktao je Džab — nećeš me uvući u svoju jazbinu, Erp! Ostaću ovde. A ti već poteži svoj kolt.

— Ja nemam kod sebe oružje — ponovi maršal mirno.

*Džab se nasmeja resko.

— Znam da je nošenje vatrenog oružja u gradu zabranjeno. To važi samo za gomilu. Ne valjda i za maršala.

— Pokušavam da ljudima u gradu dam dobar primer.

Na mladićevom čelu usekla se duboka bora.

— Dosta priče. Dobićeš jedan od mojih revolvera!

Bacio je prema Vajatu kolt koji mu je visio s desne strane. Iako je mogao da ga uhvati maršal pusti da proleti kraj njega i padne na tle.

Mladić doviknu:

— Podigni ga, Erp!

Čovek iz Misurija ga pogleda gotovo sažaljivo.

— Ako hoćeš da govoriš sa mnom, dođi preko u kancelariju.

Zatim se okrete i pođe ka tremu svoje kancelarije.

— Erp! Stoj, stani! Poteži!

Vajat je išao i dalje.

— Poteži!

Maršal se ne osvrnu. Revolver se stvori u Džabovoj levlci. Uperio je oružje i otkočio.

Tik! učini obarač.

Džab poblede.

Tik! Tik! Šest puta — tik! Stisnutih zuba stajao je Džab Trask. Bio je kao ošamućen. Njegov revolver je svih šest puta zakazao. Iznenada poskoči i pritrča drugom revolveru koji je ležao na zemlji.

— Erp! Stani!

Tik! Tik!

Posmatrao je oružje ne shvatajući. Onda ga baci besno uz grubu psovku.

U međuvremenu je maršal stigao do stepenica trema i pošao lagano uz njih.

— Kao što rekoh, Džab. Ako hoćeš da govoriš sa mnom ja sam u kancelariji.

— Bat! — doviknu maršal svom pomoćniku koji se upravo pojavio još bunovan. — Pokupi ta dva revolvera.

Gonič se i ne pomače, kada mu je krupni Erpov pomoćnik uzeo jedan revolver iz ruke, a drugi podigao iz prašine. Glava mu samo kliznu na grudi. U ušima mu je dobovalo i grmelo. Ipak, osećao je da ga ljudi posmatraju. Sa prozora, tremova i stepeništa.

Gore, u hotelskoj sobi, Dok Holidej je upravo vratio kolt u futrolu, zatvorio prozor i stavio oružje u svoju putnu torbu od krokodilske kože.

Džab se nije usuđivao da podigne pogled. Osećao je da ga posmatraju.

Šta se dogodilo?

Hteo je da puca maršalu u leđa — i pucao bi, da revolveri nisu otkazali.

Naglo se trže i potrča.

— Maršale!

Vajat zastade.

— Ne znam šta je s mojim revolverima. Mora da su omađijani.

Maršal izvuče iz džepa veliku crnu cigaru, kresnu palidrvce o stub trema i odbi nekoliko dimova.

— Omađijani? Ne, Džab. Ja sam sebi dozvolio da izvadim metke iz magacina. Moraš priznati da je to bila dobra ideja.

Džabove oči ličile su na šljunak iz Arkanzasa.

— Da, to je bila proketo dobra ideja. Da ih niste uzeli, sada bi ste bili mrtvi.

— A vi ubica.

Džab potvrdi.

— Da, može biti. Ali to bi mi bilo svejedno, maršale.

Lagano se okrenuo i uputio prema stanici. Ljudi počеше da se razilaze.

Samo nekoliko minuta kasnije glavna ulica Dodž Sیتیja imala je novu, prijatniju senzaciju.

Poštanska kočija nailazila je sa istoka. Četiri konja dizala su ogroman oblak prašine. Uz škripu i krckanje četvoropreg se zaustavi kod pošte. Vrata s desne strane se otvoriše. Šesnaestogodišnji Džim Genan, koji je upravo tuda prolazio, zastade kao ukopan.

Jedna mlada žena je upravo silazila. Bila je napuderisana i našminhana, plavokosa, u zelenoj putnoj haljini. Za njom je sišla druga, treća, četvrta, peta, šesta. Jedna upadljivija od druge.

Ljudi, koji su se zatekli u blizini, zinuli su od čuda.

Gospođa Darbridž krupna, sredovečna žena munu u rebra muža, koji je upravo balu žice kotrljao ispred sebe.

— Nastavi put, stari ženskarošu!

Šest lepotica privuklo je odmah pažnju svih. Upravo prema njima stajao je i vagon sa vojnicima. Užarenog pogleda plavokaputaši su gledali prema kočiji. Kraj šina je stajao kapetan Šon. Posmatrao je svoje momke, a onda klimnuo glavom. Vojnici skočiše sa vagona i podvriskujući potrčaše prema ulici.

Dolazili su iz jednog garnizona u Kentakiju. Čitavu večnost nisu videli devojke. A sada se pojavilo na jednom šest. Devojke koje nisu ličile da se smeškaju na šale i dobacivanja.

Čalk Beson, vlasnik „Long Brenč” saluna, izađe na ulicu u kaputu zelenom kao jed.

— Ha, deco moja, stigle ste!

Devojke se nakloniše svom novom gazdi.

Pozadi, sa kočije, skidali su brojne koferne, na kojima je pisalo „Šest lepotica”. Dakle to je bila nova grupa igračica koju je Čalk Beson već najavio u mesnim novinama.

Vlasnik pozdravi dame i obavesti ljude koji su stajali u blizini da će već večeras biti prva predstava.

-o-

Džab Trask je stajao na stanici i posmatrao gužvu koju je izazvao dolazak igračica. Ispred njega je bio poslednji vagon. Sto jardi zapadno stajao je oficir.

Džab je gledao odsutno oko sebe. Mislio je na maršala. Na poraz koji je doživeo. I poniženje. Uzeo mu je municiju iz oba revolvera.

Kako je mogao da nasluti to? Oborio je glavu. Nije mogao da sredi utiske i misli. Ipak jedna misao bila je jasna. Erp mora da umre. Bez obzira što je opet ostao bez revolvera.

Podigao je glavu i obrisao rukavom čelo. Samo par koraka od njega stajao je voz. Uskoro će poći dalje u Kolorado. Voz sa eksplozivom.

Eksplodiv!

Zar oficir nije rekao da ga ima dovoljno da se grad digne u vazduh.

Da, to je baš doslovce rekao. Džab ispod oka pogleda oficira. On se još nekoliko metara udaljio od vagona kako bi mogao da vidi šta se tamo

s devojkama događa. Mladi gonič je sada posmatrao otvoreni vagon. Oboja vrata su bila otvorena, kako bi čuvari imali bolji pregled.

— Dovoljno eksploziva da ceo grad dignu u vazduh — šaputao je sebi u bradu.

Pribio se uz zid, odmerio rastojanje koje ga deli od vagona i provukao se između dva vagona na drugu stranu voza. Ispod točkova motrio je na oficira. Video mu je noge i ruke na leđima. Trčao je dalje.

Kasnije niko nije mogao da shvati kako se sve to dogodilo. U sred bela dana, na glavnoj ulici Dodž Sitija, među hiljadu građana, više stotina kauboja, trapera i putnika.

Džab se prikrao otvorenim vratima vagona, u kome je do pre nekoliko trenutaka stajalo nekoliko desetina naoružanih vojnika, ušunjavao se u vagon i iznenađeno gledao oko sebe. Vagon je bio prazan, izuzev malog limenog sanduka, koji je stajao kraj otvorenih vrata.

Nije valjda to eksploziv? Razmišljao je nekoliko trenutaka. Onda je uzeo kovčeg i iskočio iz vagona.

Niko, kasnije nije mogao da shvati.

Džab Trask, krupni, tvrdoglavi sin teksaškog farmera je usred dana na očima celog grada ukrao kovčeg sa eksplozivom, koji je pod jakom stražom putovao iz Kentakija u Kolorado.

Bilo je užasno i neshvatljivo kako da to niko nije primetio.

Oficir je stajao nedaleko i posmatrao šta se dešava s devojkama.

Uskoro se vojnici vratiše i posedaše na vagone. Niko nije došao na pomisao da pogleda šta je s dragocennim tovarom.

Niko.

Pre pola minuta je teksaški gonič goveda ukrao pet kilograma dinamita, koji je trebalo da bude ispitan kod Sulfura u Roki planinama.

Stostruko ubitačno sredstvo nosio je bez osobite opreznosti i pažnje Džab Trask kroz grad.

Niko ga nije video. Niko nije video kako je prelazio glavnu ulicu. Nosio ga je dalje do jednog stana i popeo se uz dvadeset tri stepenika. Otvorio je vrata hodnika i osluškivao. Onda se šunjavao napred. Sedam koraka od njega nalazila su se Laurina vrata. Čuo je njene korake u sobi. Dole na ulici, još je vladao metež. Nedaleko od vrata vodile su stepenice na tavan. Ispod stepenica bila je gomila putnih torbi, sanduka, kofera od pruća. Džab podiže poklopac jednog kofera i stavi u njega limenu kutiju.

Oblio ga je znoj, a reči oficira dobovale su mu u ušima.

...mogao bi se ceo grad s tim dići u vazduh!

Vrata Laurine sobe se otvoriše. Devojka je stajala pred njim.

— Šta hoćeš?

Džab je odgurnu u stranu i reče kratko:

— Kafu!

Laura stavi ruke na kukove i zabaci glavu.

— Baš me zasmejavaš, Džab! Šta ti uopšte uobražavaš?

Glas joj je iznenada postao posve drugačiji, nekako zapovednički i grub.

— Dolaziš kao da ja ovde samo tebe čekam? Šta tražiš ovde? Gubi se! Ja s tobom nemam ništa.

Mladić joj priđe sasvim blizu i unese joj se u lice.

Devojka nije vrisnula. Stisnula je zube i procedila.

— Da sada imam revolver, prošao bi kao i tvoj brat Kon.

To nije smela.

Bile su to reči koje su na vatru rasplamtelu u mladićevim grudima delovale kao benzin.

Dograbio je sa njene komode bocu i bacio joj o glavu. Devojka se uz krik sruči kraj vrata.

Mladić je pogleda tupo. Da li je mrtva? No, šta ga je briga.

Uskoro će svi u ovom gradu biti mrtvi.

Ta misao načinila ga je nezahvalnim, surovim i bezosećajnim.

Do pre jednog sata hteo je da ubije maršala, sada pak ceo jedan grad. Mržnja ga je do te mere osvojila, da je postao bolestan. Poraz koji je doživio tog jutra učinio je da izgubi razum do kraja.

Zbog maršala je hteo sada da uništi ceo grad.

— Ceo grad — šaputao je. — Svi ćete umreti, jer pripadate njemu, jer ste njegovi prijatelji, jer dozvoljavate da gospodari vama i da vas ubija.

Da je ludost, to što namerava, nije mu padalo na pamet. Nju, u ostalom, nije više ni imao.

Dvadesetdvogodišnji Teksašarin Džab Trask bio je neuračunljiv. Hteo je grad Vajata Erpa da digne u vazduh. Eksploziv se nalazio u hodniku. Kako da ga zapali? Nije mnogo brinuo o tome. Često je pomagao ocu i Konu u kamenolomima u Pekosu. Sve se može uz pomoć fitilja. Postaviće fitilj. Kasetu mora da postavi tamo gde se maršal nalazio. Ili u hotelu, ili u kancelariji — svejedno.

Šum u sobi ga trže. Okrenuo se. Devojka se pokrenula. Stenjući i uzdišući pokušavala je da se uspravi. Lice joj je bilo obliveno krvlju.

— Pseto! — izgovorila je muklo. — Prokleti kravaru!

No on je tupo stajao kao okamenjen, ukočen.

— Sada znam — rekla je muklo. — Sad znam... ti si lud, malouman. Teksašarin odbrusi besno:

— Ustaj!

Kao ubodena, žena se uspravi.

— Rekao sam da hoću kafu — rekao je srdito.

Laura Higins je ponovo skuvala kafu. Donela mu je čak hleb i sir.

Stajala je ćutke kraj prozora dok je on jeo.

Svako od njih bio je udubljen u sopstvene tmurne misli.

Ono što ih je jedino spajalo bila je — mržnja.

-o-

Kapetan Šon priđe vagonima.

— No, momci jesu li vam ispale oči iz glave?

Mladi, bledoliki vojnik se isceri:

— Ne, kapetane, ali što se mene tiče, naša lokomotiva bi mogla još jedan dan da ostane u kvaru.

Svi se nasmejaše. Kapetan pogleda pored vojnika u unutrašnjost vagona. Iznenada razrogači oči, i grubo odgurnu vojnika. U jednom skoku našao se u vagonu. Okrenuo se oko svoje ose kao poludeo. Onda pogleda svoje momke. Bio je bled kao kreč.

— Gde je sanduk? — upitao je muklo.

Svi počеше da traže po vagonu. Ali, ni traga. Njihove lične stvari su bile

u drugom vagonu, a puške naslonjene na prečku.

Šon je stajao kao van sebe i gledao vojnike.

— Gde je sanduk?

Momci su trčali duž kompozicije sve do lokomotive. Pretražili su po više puta svaki vagon i najzad se vratili kao pretučeni psi.

Bez reči su gledali svog oficira.

Ovaj zaurla kao zver:

— Gde je sanduk? Banditi jedni! Nađite ga ili ćete svi biti obešeni.

Ni nekoliko sledećih pretraživanja nisu urodila plodom.

Šon skoči sa vagona i potrča. Zastao je samo da dovikne vojnicima:

— Vi ostanite ovde! Ako se neko samo odmakne od voza, smatraću ga vojnim beguncem.

Oficir je izbezumljeno hitao prema šerifskoj kancelariji.

Otvorio je naglo vrata i ne pomišljajući da ih zatvori za sobom. Samo je doviknuo:

— Maršale, nestao je!

Vajat se pridžie.

— Bat, zatvorite vrata za kapetanom. Promaja je.

Masterson zalupi vrata.

Šon preču ovaj prekor.

— Morate smesta da nešto preduzmete! — U zapovedničkom tonu je nastavio. — Odmah! Zbogom da smesta...

— Bat, dajte mister Šonu stolicu, možda će se razumnije ponašati ako bude sedeo.

Bledilo iščeze sa oficirovog lica. Planuo je gnevno.

— Šta vam pada na pamet, maršale? Ja sam oficir, koji...

Vajat ga prekide tihim, ali energičnim glasom.

— Mister Šon, ko ste vi ja to znam dobro. Ali bih hteo da vas podsetim da vi ovde niste ni u dvorištu karsarne, niti na bojnopolju. Vi ste u mojoj kancelariji. Ako hoćete nešto od mene, onda mi to izložite kao svaki drugi razuman čovek. Dakle, ko je nestao?

Šon, koji je u međuvremenu seo, poskoči kao uboden.

— Eksploziv! Nestao je, kao da je ispario.

— Ne razumem — prekide ga maršal. — Pa vi ste postavili vojnike da ga čuvaju.

Džon Šon izvuče maramicu iz džepa i obrisa očnojeno čelo.

— Nestao je. Zar nije dovoljno kada vam kažem da je nestao, bez traga! Moji ljudi su pretresli ceo voz, sve digli na glavu i — ništa! Od sanduka ni traga!

— Eksploziv se, znači, nalazio u sanduku?

— Da, u limenom sanduku, ne naročito velikom.

— Onda, znači, da je sanduk morao da dobije noge ili postane nevidljiv da bi se provukao između do zuba naoružanih vojnika.

Oficir se namršti:

— Vaše šale su krajnje neumesne.

— Nije bila šala, mister Šon. Samo sam hteo da kažem da vaši ljudi ni na trenutak nisu smeli da se odmaknu od vagona. Umesto da tako bude, ja sam ih pre kratkog vremena video kako kod „Long Brenč” saluna gledaju igračice!

Oficiru se učinilo da ima neke nade. Znači, maršale ništa ne može da promakne, pa verovatno ni lopov sa eksplozivom.

Vajat ga je brzo razočarao.

— Video sam vaše vojnike sasvim slučajno. Konačno, imam ja i drugih briga. Nije moje da brinem o transportu. Vlada vam je, najzad, dala odgovarajuću četu za zaštitu. Ja bih tako mali sanduk sam odneo do severnog pola ako treba, budite u to uvereni.

Masterson se nasmeja tiho.

Šon se ljutito okrenu prema njemu:

— Ne znam čega tu ima smešnog? Stvar je vraški ozbiljna. Glavni inženjer je objasnio da sadržaj tog sanduka može da digne u vazduh ceo jedan grad. I sada je ta paklena stvar nestala.

Masterson reče:

— To ste nam već saopštili.

Kapetan je kipteo od besa.

— Ja sam ovde, izgleda, okružen maloumnici. Ja zahtevam...

— Vi nemate šta da zahtevate, kapetane! — prekide ga maršal od-

sečno. — Samo je vaša krivica što vaši ljudi nisu čuvali transport. Sve dalje što iz krađe bude proisteklo vaša je krivica takođe. Bat, sazovite sve pomoćnike.

— Maršale, razmislite, shvatitelj Nezamisliva nesreća može da se dogodi. Čovek, koji je ukrao sanduk, verovatno pojma nema šta je opljačkao. Možda čak misli da je prigrabio kovčeg sa zlatom...

— Koješta. Zlato je neuporedivo teže. To bi bandit odmah primetio.

— Ipak, lopov nema pojma da sa sobom nosi stotruku smrt. Ko zna šta još može da uradi sa sadržinom sanduka. To je eksploziv na koji deluje i jača vrućina. Zbog toga nam je inženjer i naložio da sanduk držimo kraj otvorenih vrata vagona, radi rashlađivanja vazduha.

— Mislim da je sada preko dana žega nesnosna. Kada sunce upeče u krov vagona u njemu je užasna vrućina, uprkos otvorenim vratima. Otкуда znate da nije već pređena ta opasna temperatura?

— Na tako dugo zadržavanje u mestu, niko nije ni računao.

— Čudno, ja opet mislim da bi svaki razuman čovek prvo s tim morao da računa.

Šon je ćutao. Nije ni pomišljao na to da maršala obavesti da je dobio instrukcije kako da postupi i u slučajevima da se negde duže zadržava. Rečeno mu je naime da drži vrata

vagona otvorena i da limeni sanduk stalno oblaže vlažnim krpama.

Sanduk je istini za volju stajao kraj otvorenih vrata, ali na vlažne krpe je oficir zaboravio.

Uskoro je stigao Masterson sa nekolicinom pomoćnika.

Vajat im objasni šta se dogodilo:

— Slušajte, momci! Tražićemo eksploziv. Bat će vas razmestiti po gradu. Najvažnije je da niko ne sazna šta se zapravo dogodilo. Vi, Bat, ostanite u glavnoj ulici. Poslužićemo se jednom laži. Reći ćete da je igračica, koje su jutros stigle, nestao jedan kofer.

Kid Farej, poslednji od pomoćnika, koji je ušao u kancelariju, zaboravio je da zatvori vrata.

Visoki, vitak čovek bledega lica i plavih očiju u elegantnom tamnom odelu stupa u kancelariju.

Dok Holidej.

— Bro' jutro, džentlmeni! Izvinite, maršale, ali vrata su stajala otvorena. Ako sam nepoželjan, slobodno to i recite.

— Nepoželjni ste! — reče Masterson.

Vajat daje znak rukom.

— Samo udite, Dok. Čuli ste šta se dogodilo.

Holidej potvrdi.

— Lepa šala, doista, ukoliko sanduk nije još negde ranije iz voza ispao, što nije isključeno, kada su plavokaputaši u pitanju.

Son se naglo okrete:

— Ja vas ne poznajem, ali vam zabranjujem...

— U redu, u redu — reče pomirljivo kockar, pa se obrati maršalu.

— Ja ću malo da procunjam okolo. Bez brige, neupadljivo. Do viđenja.

Masterson je poslednji izašao, govoreći:

— Najluđe u celoj stvari je to, što praktično svako u ovom gradu može da bude otimač te proklete škrinje.

Od tog trenutka počelo je neupadljivo, ali intenzivno traženje u celom gradu.

Dodž u ono vreme nije bio tako veliki, ali je ipak predstavljao plast masna, u kome je tražena čuvena igla. Sanduk je, naime, bio manji od putne torbe i ne naročito visok, pa ni težak — od sivog lima. Gotovo neprimetan. Pa ipak, nosio je u sebi smrt i uništenje. Inženjeri su tvrdili da se mora oprezno nositi i da se mora čuvati od žege.

Pomoćnici su išli od kuće do kuće. Sve uzalud.

-0-

Vajat je napustio kancelariju. Išao je prema „Long Brenč” salunu. Holidej je sedeo na svom uobičajenom mestu. Čovek iz Misurija mu pride.

— Helo, Dok!

— Helo, maršale! Sedite.

Vajat ostade kod stola. Holidej pogleda prema šanku. Čalk Beson je otišao u bočnu prostoriju.

— Divan posao imate. Znam da se stalno ponavljam, ali šta mogu kada je tako. Nije dovoljno što se nosite sa plitkournim kaubojima, nego još treba da pazite na prtljag plavokaputaških sabljara.

Holidej se resko nasmeja. Kao i uvek držao je u ruci špil karata. Šareni kartoni leteli su iz jedne u drugu ruku kao harmonika.

— Nekorisna veština — promrsi Holidej. — Zar ne nalazite?

Vajat sleže ramenima. Iznenada upita.

— Sumnjate li na nekoga?

Holidej na trenutak pusti karte iz ruke, otpi gutljaj viskija i reče ne dižući pogled:

— Osim ideje, koju i vi imate, nemam ništa drugo. Bar ne u ovom trenutku.

Erp opkorači stolicu.

— Gde li je on?

— Pojma nemam. Otišao sam s prozora kada mu je Bat oduzeo pučaljke.

— Stvar je crnja, Dok, nego što sam hteo da pokažem pred oficirom.

— Čovek iz Misurija je skinuo šešir i provlačio prste kroz kosu. Ako je odista ludak, kakav je Trask, dokopao eksploziv, ovaj grad leži na buretu baruta, a fitilj je već upaljen.

— Možda. Ali onda će bar sve ići brzo. — Holidej se smejao. — Znate, ja sam protiv laganog umiranja, Va-

jat. Najernje što mogu da zamislim jeste nestajati na parče, postupno, kao crvotočno stablo ili trošna kuća.

Vajat ga pogleda zamišljeno.

Znao je šta tera tog čudnog čoveka da sa gotovo fatalnom hladnoćom uleće u borbe. Kušao je sudbinu. Nije hteo da umre u postelji. Nije želeo da ga bolest postepeno nagrizi. Čovek iz Misurija ustade.

— Ja smatram, Dok, da su to stvari koje treba prepustiti velikom Manitu.

— Vidite, ja tako ne smatram.

Najzad maršal stavi šešir, i napusti salun.

Dan se bližio kraju, a veče osvajalo. Sa reke je duvao svež vetar i nanosio sitan rečni pesak, zasipajući zidove drvenih kuća.

Nebo je bilo bez oblaka. Pomoćnici su još uvek tragali. Na zahtev maršala u traženju nije učestvovao ni jedan vojnik, pa ni kapetan. Lopov ne sme da bude upozoren. Vojnici bi odmah pali u oči, a maršalovi pomoćnici i onako stalno krstare gradom.

Pao je mrak. Večernja poštanska kočija je već napustila grad. Ljudi su i dalje grozničavo tražili eksploziv.

Masterson je predveče svratio u Rajtovu radnju, iznad koje je Laura stanovala. Kada je zakucao na devojčina vrata, nije htela da mu otvori.

— Spavam, mister Masterson. I sami znate da cele noći stojim kod Besona za šankom...

— Izvinite, naravno.

Pomoćnik maršala nije mogao da sluti da kraj devojke stoji čovek s nožem u ruci i da je oštricu okrenuo prema njenom srcu.

— Zineš li samo, gotova si... — prosiktao je kada je čuo teške korake u hodniku.

Laura odahnu sa olakšanjem kada je čula da se Masterson udaljio.

Kada se sasvim smrklo Džab Trask iziđe.

— Hajde!

Devojka je stajala u mračnom hodniku.

— Šta to smerаш? — pitala je uplašeno.

— Saznaćeš.

— Ne... ne — mucala je.

Džab podiže poklopac kofera i izvuče limeni sanduk iz njega.

Ceo dan je na njeno zaprepašćenje strpljivo upredao niti vune i pravio neku vrstu konopca.

— Hajde već jednom — naredio joj je grubo.

Pošla je za njim drhteći. Izišli su napolje. Iznenada se začuju glasovi. Džab zastade. Laura je stajala kraj njega. Onda je čula neki muški glas kako govori poluglasno:

— Kapetan je objasnio da se sa tim eksplozivom ceo grad može dići u vazduh...

— Da — odgovorio je drugi glas. — Mora da je đavo tu umešao prste. Voleo bih da znam ko je taj limeni sanduk uspeo da ukrade u sred bela dana. Vojnici i oficir su bili tamo...

Razrogačenih očiju piljila je Laura u sanduk, koji je Teksašanin držao ispod ruke.

— To mora da je neki užasan eksploziv — dopirao je razgovor do devojke — inače vlada ne bi dala takvo obezbeđenje. Hteli su gore u planinama da isprobaju. Sunčeva toplota ili peć veoma su opasni za eksploziv. Osim toga, sanduk ne sme ni da se muva ni treska...

Lauri je stao dah.

— Vрати se natrag — naredi joj mladić, bez objašnjenja.

Nesrećnica se na nesigurnim nogama, posrćući, vrati hodnikom do vrata sobe.

— Pusti me napolje — molila je Laura.

— Ostaćeš ovde!

— Ja, ja neću da umrem.

Džab se nasmeja grubo.

— Ko hoće da umre? Ni Kon nije hteo. Ni maršal to ne želi. A on, sam bog zna, ima čelične živce. Lupež, ispraznio mi je revolver!

— Ja sam mislila da ćeš Holideja izazvati na dvoboj.

— Holideja? Šta ja imam s njim? Laura se drhteći okrete i vrati u sobu.

— Ti si šljam, Džab Trask.

Mladi gonič je ušao za njom, držeći kovčeg pod mišicom.

— Džab — rekla je bojažljivo — ostavi barut napolju.

— Barut?

— Ostavi sanduk napolju.

— Sasvim je svejedno, Laura, hoću li ga ostaviti u hodniku ili u sobi, sasvim svejedno. Ako eksplodira, ni jedna kuća do obale Arkanzasa neće ostati čitava.

Osetila je da će izgubiti svest. Sručila se u naslonjaču. Džab ipak ostavi sanduk u hodniku. Sakrio ga je u kofer.

Ušavši u sobu, rekao je odsečno:

— Upali svetlo!

Kada je lampa osvetlila sobu, mladić zavi cigaretu.

— Zašto to činiš?

— Šta?

— Znaš dobro na šta mislim. Zašto hoćeš sve da uništiš? Mene, iako ti ništa nisam učinila, a i samog sebe?

Kauboju je piljio u užareni vrh cigarete.

Nije odgovorio.

Iznenada ustade.

— Jesi li doista volela Kona?

Zračak nade rodi se u devojci.

— Da — odgovorila je žustro.

— U redu. Onda ti treba da imaš šansu. Samo ti i niko više. Što se mene tiče, ceo grad može da ide do vraga. Uzmi kod Bela kola i nestani. Što pre možeš. I što brže. Što budeš dalje, tim bolje po tebe.

Spakovala se u najvećoj žurbi. Džab siđe s njom. Čekao je na vratima konjušnice i posmatrao kako pregovara sa starim Belom i kako, konačno plaća, koža.

Laura ga više nije ni pogledala. Terala je konje kao pomamna prema zapadu.

Bežala je ne pomišljajući da bilo koga upozori.

Baš u to vreme Bat Masterson je podnosio izveštaj u kancelariji. Vajati ga je ćutke saslušao, zatim skinuo šešir s čiviluka i izašao napolje.

Činjenica da Laura Higinis nije pustila Mastersona u kuću nije mu zvučala sumnjivo. Mnogi nisu hteli da ga puste u kuću.

Ali negde u dubini maršalove svesti neki glas kao da mu je govorio da bi trebalo da potraži Lauru Higinis.

-0-

Džab Trask je išao oko stanice i posmatrao voz. Radovi na lokomotivi bili su odavno završeni. Najzad je stigao pred „Long Brenč” salun.

Vajat ga je primetio u trenutku kada je stupio na trem lokala. Posmatrao ga je iz prikrajka.

Džab gurnu pomična vrata. Primećujući je tri maršalova pomoćnika kako stoje za šankom i razgovaraju sa Čalkom Besonom.

— Hej, revolverašu! Jesi li kupio metke? — doviknu kauboju jedan od gostiju. Ostali se nasmejaše.

Džab priđe stolu, uhvati čoveka za jaku i podiže ga sa stolice. Zatim ga snažno, zverski tresnu pesnicom u

bradu. Ovaj pade između stolice i ostade da leži nepomično na podu.

Džab sede na slobodnu stolicu.

— Odakle dolaziš? — upita ga krepak, neobrijan čovek.

Džab pogleda ispod oka maršalove pomoćnike za šankom pa odgovori glasno:

— Bio sam napolju, na Žutom potoku. Napali su me neki banditi. Lupežima se žestoko žurilo. Najverovatnije su ukrali u gradu nešto veoma vredno...

Tri čuvara zakona nisu časila ni časa. Izleteli su na ulicu. Jeftin blef je imao odlično dejstvo. Samo nekoliko minuta kasnije sva trojica su grabila u galopu iz grad.

U tom trenutku je maršal stajao na vratima Laurine sobe. Devojke nije bilo. Vajat je stajao samo nekoliko koraka udaljen od sanduka sa strašnim eksplozivom.

Razmišljao je nekoliko sekundi, a onda se uputio u „Long Brenč” salun da se sretne sa Traskom.

Teksašanin je pio iz flaše, što se u ovom lokalnu nije baš smatralo pristojnim. Mladić iznenada oseti da neko stoji iza njega. Okrenuo se lagano. Pogled mu je prelazio preko poda i zaustavio se na izglaćanim maršalovim čizmama.

Dohvatio je flašu za grlić i zavrŕljavao je prema maršalu. Vajat mu njevito izmaće glavu. Flaša je prozviždala lokalom i svom žestinom

tresnula o ogledalo iznad šanka. Tabla kojoj su se smejali još od 1874, sada je dokazala opravdanost.

„Ako se svađate sa kafedžijom, molim vas mislite na ogledalo. Ono je najveće i najlepše u gradu”.

Velika, ružna rupa sa dugim zvezdastim pukotinama stajala je na sred ogledala.

Kauboj isturi glavu napred i ustremi se. Maršal ga dočeka levicom i baci nazad.

Kauboj se vrati dahćući. Obema rukama ustremio se na protivnika.

Vajat ga pogodi u vrh brade i obori s nogu. Kao marioneta kojoj je neko odsekao konce, Trask klonu na pod.

Na zaprepašćenje prisutnih, tri sekunde kasnije bio je opet na nogama.

Maršal ga hladno odmeri:

— Hteo bih da govorim s tobom, Džab.

— Da govoriš? Ja s tobom nemam šta da govorim.

Vajat ga dočepa za jaku i povuče. Gurao ga je ispred sebe, u nameri da ga izvuče iz lokala.

— Ogledalo, maršale! — vikao je za njima Čalk Beson.

— Platiće ga sledećom prilikom — uzvрати Erp i izađe s Traskom na trem.

Mladi gonič se naglo okrete u nameri da se iznenadnim udarcem oslobodi. Nije uspeo. U to se pomična vrata otvoriše.

Pet ljudi se tiskalo na tremu. Bili su to krupni, prašnjavi momci, gotovo visoki koliko Vajat.

— Pustite ga, mister — reče jedan od njih. Po naglasku se odmah moglo zaključiti da je Teksašani

Vajat je ćutao.

— Treba da ga pustite! — Ovoga puta je primedba imala preteći ton.

— Šta hoćete vi momci?

— Mi smo Teksašani.

— Nemam ništa protiv. Nego, imam nešto s ovim momkom da razgovaram.

— Nas se to ne tiče. On je Teksašanin kao i mi, i zbog toga nećemo dozvoliti da se njim postupate kao sa psom.

— Kao sa psom? — Vajat se resko nasmeja. Vi me zasmeyavate, momci. — Momak se ponašao kao podivljali bik.

— Njegova stvar. Treba da ga pustite! Slušajte vi, čoveče, ja sam Lik Alin

— Drago mi je, mister Alim. A sada me ostavite na miru. Rekao sam vam već da sa ovim džentlmenom imam nešto da razgovaram.

— Ne liči mi baš na razgovor — promrsi Lik Alim. — Kako se vama čini, momci?

Četiri Teksašana pogledalo je mračno.

— Ako hoćeš, Lik, okončaćemo priču.

— Da, upravo to hoću.

Lik je odmah zamahnuo. Pesnica čoveka iz Misurija je samo za delić sekunde ranije pogodila cilj.

Lik Alim pade na svoje zemljake i kliznu na tle.

— Sklanjajte se s puta, momci — odjeknu maršalov glas.

Alim, koji je opet stao na noge, prosikta:

— Puštaj zemljaka!

U to se, kao da je đavo umešao prste, pojavi čovek u glavnoj ulici, koji je najmanje bio u ovoj gužvi poželjan.

Bio je plećat, krupan, širokog, bezizraznog lica. Oštra plamenocrvena kosa, štrčala mu je ispod šešira. Gonio je svog vranca do prečke i kliznuo iz sedla.

Bio je to Bač Kiton.

— Helo, momci — zaori se promukli glas. — Potprašite ga dobro. To mu je potrebno!

Teksašani nisu obraćali pažnju na ovaj poziv.

Džab Trask se držao naizgled mirno, iako je hteo da uzvikne od radosti kada se Bač Kiton pojavio. Sve dok Teksašani ne budu saznali da imaju posla sa Vajat Erpom, Trask je mogao da računa na njihovu pomoć. Ali čim budu saznali da je maršal, postavlja se pitanje da li će istupiti i dalje protiv njega.

Džab nije poznavao Tekšašane koji su mu pritekli u pomoć. Jedan od njih, Lik Alim, stavi ruke na bedra i obrati se Erpu:

— Slušaj, amigo. Nemamo volje da se s tobom preganjamo! Pusti mladog Teksašanina.

Bač Kiton je upravo stupio na trem.

— Helo Džek! — uzviknuo je, zakači ga dobro.

Maršal ga samo prostrela pogledom.

— Ne mešaj se, Kiton. Znaš i sam da je to bolje za tebe.

Lik Alim pogodi snažno Vajat Erpa. Ovaj se zanese i jedva zadržava na nogama. To je bio signal za ostale. Zverski su navalili na maršala.

— Stojte, momci! — odjeknu oštar glas Doka Holideja sa trema kuće na drugoj strani ulice.

U ruci mu je zablistao srebrom okovani revolver.

Ljudi se zagledaše zbunjeno. Niko se i ne pomače. Samo Bač Kiton pođe rukom prema džepu kaputa.

— Ostavi prljavu šapu napolje, Bač! — opomenu ga Dok.

Iza Vajatovih leđa se šunjao jedan od napadača.

— Erp! — uzviknu Holidej. Čovek iz Misurija se baci u stranu. U to mu kockar priđe bliže i dobaci drugi revolver, iz svog opasača. Vajat ga spretno uhvati. Iako su delovali grubo i ne naročito pametno, Teksašani su odmah shvatili da ova dvojica ne sarađuju prvi put.

Džab Trask je stajao oborene glave. Izgledalo je da se još jednom prevario u računu. Kiton se bio smi-

rio i staklasto gledao nekud u daljinu. Tada Trask pokuša poslednje. Istrgao je nož iz opasača. No, maršal ga udari snažno pesnicom u desnu ruku. Sečivo odlete u širokom luku na sred ulice.

Još uvek nije bio ispaljen ni jedan metak.

Maršal je gurao Traska ka stepenicama trema. Preko ravnena je doviknuo Teksašanima:

— Čujte, momci! Platite sada svoje račune i gubite se iz grada. Vratite se u salun za nekoliko minuta. Ako vas tada zateknem, onda ćete ovom vašem zemljaku praviti društvo u zatvoru. Ono što sam ostalima rekao, važi i za tebe, Kiton. Ako te nađem u gradu, ne gine ti kod mene besplatno smeštaj!

Kada su se našli pred ćelijom, Trask upita:

— Zbog čega hoćete da me zatvorite?

— Zbog toga što si opasan čovek i lopov, Trask. Ti si jednog mog pomoćnika napao i oborio. Hteo si da se boriš sa mnom. Hteo si nerazumno i bezobzirno da mi pucaš u leđa. Stalno se tučeš, a ima još jedna stvar...

Trask oseti hladnu jezu kroz kičmu.

— Kakva stvar?

Vajat ga je gledao pravo u oči.

— Iz vojničkog vagona je ukraden jedan sanduk.

— I šta se to mene tiče?

— To ću još da saznam.

— Nemate prava da me zatvarate. Hoću napolje!

— Trask, vi ste zaslužili da se nađete iza brave. Trebalo je da vas uhapsim još kada ste napali Kida Fareja. Neka sudija odluči šta će s vama.

— Sudija? — Džab je pobledao. — Slušajte, maršale, dajte mi revolver, napunjen revolver. Ja ću se boriti s vama. Došao sam ovamo jer ste mog brata ubili. Jer ste prokleti...

— Gde je kovčeg? — upita Vajat preko ramena, udaljavajući se od ćelije.

— Ne znam.

— Znate dobro.

— Ne znam o čemu pričate. Uopšte, kako to govorite sa mnom? Otvorite vrata, prokleti ubico, pa ćemo onda...

Maršala izdadoše nervi. Gurnuo je ključ u bravu i otvorio vrata tako oštro da su tresnula o zid.

— Izadi napolje, Trask!

Džab je gledao u maršala, u njegove tvrde, hladne oči.

Mladi gonič lagano izađe iz ćelije i stade u hodnik.

Maršal je stajao dva koraka od njega.

— Slušaj me dobro, Trask. Mom strpljenju je kraj. Ako izgovoriš još jednu uvredljivu reč, jao trebi. Reći

ću ti još nešto. Kada je kapetan govorio sa mnom gore kod korala, bio si u blizini. Svaku reč si čuo. Kada sam došao da proverim ima li nekog, pobjegao si kroz prozor.

— Nemoguće, nisam bio tamo — branio se Teksašanin. — To uobražavaš.

Maršalov bes u trenutku iščeze.

— Može biti — rekao je samo i zatvorio kauboja u ćeliju. Zatim se vratio u kancelariju. Holidej je posmatrao scenu s vrata.

— Kažem ja vama, divan posao. Čovek mora biti strpljiv kao margarac.

— Hvala — odgovori maršal, vadeći cigaru iz pisaćeg stola.

Kockar mu pruži vatru.

— No, jeste li sad pametniji?

— Da, za dva centa.

— To baš nije mnogo.

— Svakako da nije.

Holidej gurnu vrata koja su vodila u ćeliju.

— Momak je ukrao eksploziv?

— To još ne znam. Ali, lagao je, lagao sasvim nepotrebno. Masterson je sasvim slučajno video kako ga oficir pita gde je koral. Sada je porekao da je ikad video oficira.

Holidej se nasmeja.

— E, pa to je već nešto. Na žalost nije dovoljno. Ako je ukrao tu prokletu stvar, onda je negde sakrio.

— I sad samo može slučajno da dođe do eksplozije.

— Tako je. Zar se iz njega ništa ne može izvući?

— Trebalo bi da bolje poznajete Teksašane. Pre bi odgrizli svoj sopstveni jezik, nego što bi nešto rekli.

Holidej priđe prozoru i zagleda se u ulicu.

— Prokleta mesto ovaj Dodž. Mislim da ću sutra kupiti kartu i otputovati.

— Učinite to svakako, Dok — reče Erp, stavljajući opasač.

Izašli su zajedno na ulicu. Zastali su na uglu kod pošte. Iz „Long Brenč” saluna i drugih lokala dopirala je galama.

— Mirno je ovde, dalje od glavne ulice — reče maršal, dok su se udaljavali od pošte. Građani Dodža spavaju — a tu negde leži kovčeg sa eksplozivom, koji bi mogao da ceo grad dignu u vazduh.

Holidej navuče šešir na oči.

— Ovo je sad pravi uspavani pakao. Nešto vas kopka, maršale.

— Da. Ne znam ni sam kako mi je to palo na pamet. Kon Trask, sećate li se tog momka?

— Da.

— On je nešto imao sa Laurom Higin. Smatrate li isključenim da je i Džab naleteo na nju?

Holidej protrlja bradu.

— Crvena Laura? To nije loša ideja, Vajat. Ta žena još od Abilene

putuje kud i ja. Svakako ne iz ljubavi. Imao sam dvoboj s njenim ocem. Ne, Džab nije na nju naleteo, ali ga je ona možda namamila.

— Hajdemo.

Bat Masterson im je išao u susret.

— Maršale!

— Gde su ostali?

— Pojma nemam. Konji su im negde išezli. Vrag zna kuda su odjahali.

— U redu. Ostanite ovde i motrite na kancelariju.

—o—

Maršal je išao napred. Holidej kresnu šibicu. Zakucali su na vrata Laurine sobe. Nije bilo odgovora.

— Mis Higin otvorite, inače ćemo provaliti vrata!

Tišina.

Stajali su samo korak od kofera gde je bio skriven eksploziv.

Vajat gurnu ramenom vrata koja ubrzo popustiše. Vajat je pretresao sobu uzalud.

— Sumnjam da je pobjegla.

— Kako vam je to palo na pamet?

— Jer je kovčežić za nakit prazan. Vidite ove krhotine i vrata. Ovde se nešto dosta žučno odigravalo.

Vajat pogleda niz hodnik.

Pet minuta kasnije obreli su se u Belovoj konjušnici. Stari konjušar je žmirkao.

— Higinsova? Da, iznajmila je kola. Ali već odavno. Po podne.

-o-

Ponovo su se našli na ulici. Bat Masterson im se pridružio gundajući.

— Ja bih na vašem mestu tog Traska dobro...

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, Bat. Vi ne poznajete Teksašane, kao ni Dok. Taj čovek ne bi ni zucnuo. Bilo bi samo gubljenje vremena.

— Ali, možda je baš on ukrao eksploziv. Moramo nešto preduzeti.

— To svakako. Ali silom nećemo ništa postići. Zar se ne sećate zbog čega ne želim pucjavu i galamu? Kada je malo pre Holidej sa revolverom pokušao da umiri one Traskove zemljake, ohladio sam se.

— Zar sumnjate da bi jedan pucaj mogao da utiče na eksploziv?

— To je ono što mi ne znamo. Ja lično ne mislim da je eksploziv tako opasan. No, ko zna, koliko je ubistven? Pre svega me interesuje gde se taj kovčeg nalazi? Gde ga je Trask sakrio?

— Možda je tu negde ispod trešnova — reče Masterson.

— Baš simpatična pomisao — uzvрати Holidej, paleći novu cigaretu. Kada bi ljudi to saznali, nastala bi neopisiva panika.

— To upravo moramo da sprečimo. Jer, kako ste sami rekli, grad

je sada uspavani pakao. Ako bi došlo do panike, ljudi bi se ustumarali, pa bi opasnost da dođe do eksplozije bila daleko veća.

-o-

Vajat Erp i Dok Holidej stajali su kraj starog bunara mračna lica i gledali u noć. Dugo nisu progovorili ni reč.

Najzad Holidej promrmlja.

Čovek se ne usuđuje ni cigaretu da upali.

Na to se na „Long Brenč” salunu naglo otvoriše pomična vrata i jedan čovek, teturajući se i zanoseći, stupi na trem.

Vajat razrogači oči.

— Nebesa! Zar to nije naš kapetan — upita Holidej.

— Da, on je — odgovori Vajat i pođe prema oficiru.

Kapetan je prepoznao Erpa.

— Helo, Vajat Erp... ja sam Džon Šon... ja...

— Da, da, vidim sve.

Šon se zanese u stranu i uhvati za stub trema.

— To je paklena stvar, taj... eksploziv... da... moja služba je otišla do đav... Prokleti eksploziv... Ukraden, nestao. Ukraden u Dodžu... gde veliki... Vajat Erp nosi zvezdu. Inženjer je rekao... da... ceo grad može... da odleti u nebo... da rukujem sa kovčegom kao sa jajetom... to je rekao. A sada ga nema... tu je negde sakriven u gradu.

Vajat mu stavi ruku na usta.

— Umuknite već jednom!

No Šon se otrže i nastavi:

— On je ovde u gradu. Ako sve odleti u vazduh... sve...

Erp ga uhvati za mišicu.

— Pustite me, maršale...

— Šon, idite odmah u svoj voz i ispavajte se! Možda ćete nešto smisliti. Sutra ćemo razgovarati dalje.

Odvukli su kapetana do voza i predali ga vojnicima.

Napred, pod lokomotivom, stajali su radnici.

Jedan krupni bradonja reče:

— Zašto ovaj voz konačno ne krene, maršale? Sve je u najboljem redu. Sutra u osam ujutru doći će putnički voz.

— Da, znam. Do tada će vojni transport otići.

Holidej je gledao vagone.

— Do tada će transport otići — ponovio je maršalove reči. Možda će i voz odleteti u vazduh. Već sam o tome lupao glavu, da nije neko od plavokaputaša, pa čak možda i sam kapetan, udesio da kovčeg nestane. No, ipak, ne bi imali nikakvog razloga za to.

— Ne. To im ne bi donelo nikakve koristi. Naprotiv.

— Kome bi, uopšte, taj pakleni tovar koristio? Kad bi ona devojčura bar bila ovde.

Holidej prekide u pola rečenice i vrati se do lokomotive. Neko vreme je razgovarao sa ljudima, a onda polete u maršalsku kancelariju.

Vajat ga je sledio.

Masterson podiže pogled, kada je Dok ušao.

— Molim vas, otključajte mi hodnik koji vodi u ćeliju, Bat.

Pošto je video da i maršal ulazi i ne stavlja nikakvu primedbu, postupio je kako je Holidej tražio.

Dok uđe u hodnik. Iz kancelarije je dopirala slaba svetlost.

Džab Trask je bio naslonjen na zid kraj rešetaka. Ruke je zavukao duboko u džep.

Holidej stade ispred rešetaka.

— Džab, možda imate nekog kod kuće, kome bih mogao nešto da poručim. Naime, ja iduće nedelje putujem u Teksas.

Džab podiže glavu.

— Šta hoćete vi?

Holidej zapali cigaretu.

— Vaša igra je okončana, Džab. Nije trebalo nikom da se poverite. Ako izvućete slučajno živu glavu, nipošto se više ne poveravajte ni jednoj ženi.

Mladić ustuknu:

— Beštija jedna!

— Niste imali sreće, Džab. Ceo grad ste držali u strahu i užasu. Kovčeg je mogao da načini od grada iverje. Hvala bogu eksploziv je opet u vozu.

Kao po komandi u tom trenutku je odjeknuo signal lokomotive.

— Čujete li? Plavokaputaši odlaze. Tja, to vam baš nije bila naročito dobra ideja, Trask.

Džab je grčevito stezao pesnice u džepovima.

— Ja sam hteo samo maršala da ubijem, samo njega.

— Da, a onda ste uzeli eksploziv i nosili ga kao putnu torbu kroz grad? Vi ste po meni ludak, Trask. Sudija će vas osuditi po kratkom postupku.

Vajat je s vrata slušao razgovor. Uzviknuo je oštrol

— Ne gubite vreme, i ne trošite reči, Dok.

— Najgore u svemu je što će vas i vlasnik kuće teretiti. Tako nećete imati nikakvu šansu.

— Vlasnik kuće?

— Da, mister Rajt. Vlasnik kuće u kojoj je Laura Higinis stanovala.

Mladom goniču se ote uzdah. Vratio se i sručio na zatvorenički ležaj.

Holidej ga pogleda.

— Dakle, imate li nešto svojima u Teksasu da poručite?

— Ne — uzvрати Trask posle dužeg ćutanja. — Moja majka je mrtva... umrla je, kada je Bač Kiton doneo tužnu vest.

Maršal u to priđe ćeliji.

— Slušaj, Džab Trask. Tvoj brat se u Dodžu ponašao kao divljak. Zbog toga sam ga zatvorio. Kada sam ga pustio, i kada je dobio oružje, pucao je u „Long Brenč” salunu na Doka Holideja. Onda je izleteo na ulicu i pucao oko sebe kao mahnit. Ranio je tom prilikom jedno dete tako teško u vrat da i danas jedva guta. Onda je pošao ovamo. Njegovo urlanje me je izvuklo na ulicu. Izašao sam bez oružja, Džab Trask! Kao i pred tebe. Samo što njegovo oružje nije bilo prazno. Metak je pogodio metalnu ploču ispred prečke za vezivanje konja, odbio se i pogodio njega samog po sred grudi. Dok Holidej je odmah priskočio. Bat Masterson je stajao ovde na vratima koja vode na trem. Džim Slouter je sa prozora sve posmatrao. Džoni Rajt, Kid Bisbi, Ed Alabama, dve žene, jedna devojčica i nekoliko vozača kola. Svi su bili očevici. Bilo je više od dvadeset svedoka. Stari kau-boj koji te je sledio kao senka i upo-

zoravao da ne praviš gužvu, stajao je preko puta. A Bač Kiton je bio u ćeliji.

Rekavši to, Vajat Erp otvori vrata ćelije.

— Izlazi napolje, Džab Trask. Gubi se! Neću više da te vidim.

Džab zabaci glavu. Podigao se sasvim lagano sa postelje i prošao između Vajata i Holideja.

Otvorio je vrata kancelarije i stupio na trem. Onda priđe prečki, saže se i dodirnu metalnu ploču. Na samoj sredini osetio je pod prstima malo udubljenje. Okrenuo se i ugleđao maršala na vratima. Držao je u ruci opasač sa dva revolvera.

— Drži ovo, Džab!

Gonič iz Teksasa priđe i uze opasač. Zakopčao ga je i izvukao revolver iz futrole. Okrenuo je magacin. Nekoliko metaka mu kliznuše u ruku.

Bio je napunjen!

Džab podiže pogled. Video je maršala pred sobom. Dok Holidej, je stajao iza maršala i već držao kolt na gotovs. No, to je mogao sam Bat Masterson da vidi.

Džab Trask je nekoliko trenutaka fiksirao maršala.

Nebesa, ala taj čovek ima nerve!

Još uvek nije bio ispaljen ni jedan metak.

Najzad mladi Teksašanin izusti:

— Ta žena... ona je sam đavo. Za trenutak sam pozeleo da... da je kovčeg eksplodirao pred njenim vratima.

Maršal se okrete i ode niz ulicu.

Holidej je i dalje držao goniča na oku. Uskoro je maršal išao kraj „Long Brenč” saluna, držeći ispod pazuha limeni kovčeg.

Trask steže šake u pesnice, a onda ih opet raširi.

Tvrd metalni zvuk, otkočenog revolvera se začu. Džab se trže. U desnici kockara Holideja video je srebrom okovani kolt.

Vajat je upravo prelazio ulicu. Vojnici, koji su ukočeno stajali ispred vagona, piljili su u Erpa kao da je utvara.

Oborene glave, Džab Trask ode, vukući noge prema konjušnici, gde je ostavio svog konja. Uskoro je odjekivao topot kopita preko drvenog mosta na Arkanzasu.

Vajat je stajao na sred ulice, a Dok Holidej se naslonio na stub trema maršalske kancelarije. Bat Masterson je čekao na vratima.

Kada je voz, obavijen crnim oblakom dima, nestao u daljini, i kada se još samo čulo klopavanje točkova, Erp se okrete:

— Dok, zar ne znate da je nošenje vatrenog oružja u Dodž Sitiju zabranjeno? Zar niste pročitali tablu?

Masterson se cerio, a Holidej protrlja bradu.

— Ja po mraku veoma teško čitam maršale. Laku noć!

— Laku noć!

K R A J

**Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima
do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA”
iz serije VAJAT ERP:**

- 1. LEDI VINČESTER**
- 2. DOŠLJAK SA MISURIJA**
- 3. U PESKU TEKSASA**
- 4. DVOBOJ KOD ĐAVOLJE KULE**
- 5. GROB U ARKANZASU**
- 6. PUT ZA ŠERIDAN**
- 7. ZLATNI BIL**
- 8. PAKAO U VIČITI**
- 9. JAHAIČ SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA**
- 10. VOZ ZA SANTA FE**
- 11. OPASNA ZEMLJA**
- 12. REVOLVERAŠ IZ DAKOTE**
- 13. RANČER**
- 14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA**
- 15. ERP I VARALICA**
- 16. OLUJA NAD SIMERONOM**
- 17. ČOVEK S BIČEM**
- 18. VUKOVI IZ KOLORADA**
- 19. STARI GONIČ**
- 20. INDIJANSKO SEDLO**
- 21. HITAC IZ ZASEDE**
- 22. AJDAHO KID**
- 23. LEDENI VETAR MONTANE**
- 24. KRALJ STOČARA**
- 25. DŽIMIJEVA BANDA**
- 26. CRNI DŽO**

**Navedene romane možete dobiti ako uplatite na
čekovni račun broj 657-1-255 NIP, FORUM, Novi
Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu 0,80 dinara.**

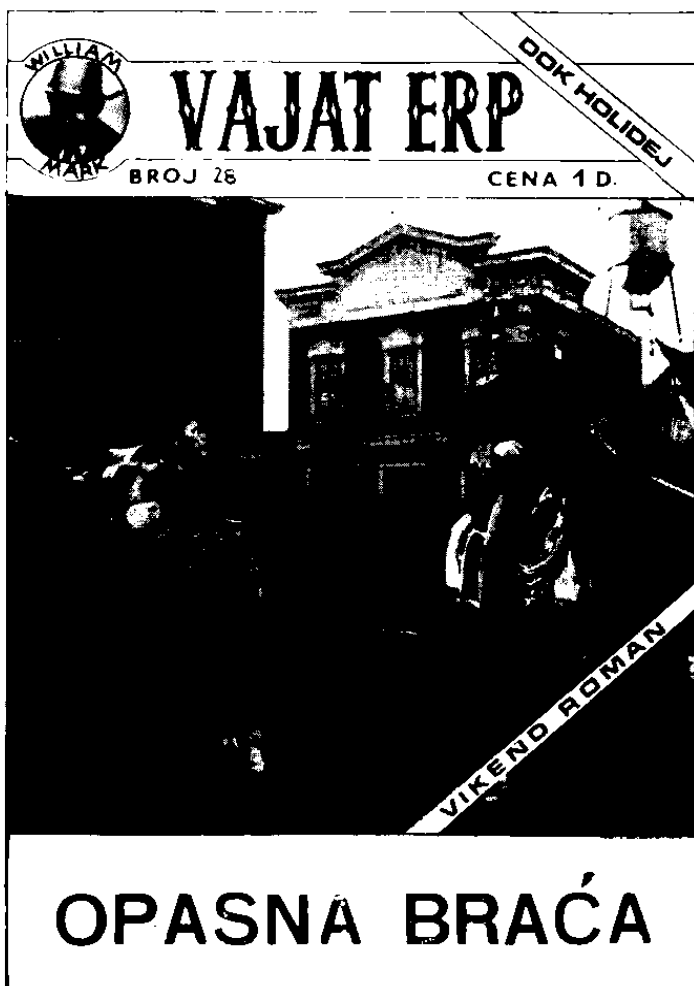
ČETVRTKOM U PROJEKCIJI

PANORAMA

·NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: KID KOLT, KING-KONG, FANTOM, OLAK GLADIJATOR, LIK ORIENT, TALIČNI TOM, DZONI PANTER, DALEKA PLANETA, VITEZ NAJAMNIK, DETEKTIV FRKA, KRADLJIVCI MARSUPILAMIJA, ASOVI SVEMIRA, UMPAH-PAH I DRUGI SAMO ZA 1 DINAR

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MISICA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

FEBRUAR 1969.